

Katoliški glas

Settimanale - Spedizione in abbonamento postale - Pubblicità inferiore 50%

Redazione - Uredništvo: Riva Piazzutta, 18 - 34170 Gorizia - Gorica - Tel. 0481/533177 - Fax 0481/536978

Poduredništvo: 34133 Trieste - Trst - ul. Donizetti, 3 - Tel. 040/370846 - Fax 040/633307 - Poštni t/rn 10647493 Zadruga Goriška Mohorjeva

TAXE PERÇUE	GORIZIA
TASSA RISCOSSA	ITALY

NAŠ UVODNIK

Zapleti in spletke v Sloveniji

Zelo težko je slediti italijanski politiki, dosti težje in za nas skoro nerazumljivo pa je dogajanje v slovenski notranji politiki in v samih strankah. Marsikomu se vsiljuje sum, da je za vsem velik mojster, ki vse vodi in vse premika, pa naj ima svoj nevidni center v multinacionalkah (beri v Bonnu), med renoviranimi komunisti (beri v Ljubljani, morda bolje pri Kučanu), v slovenskih gospodarskih tobižih (še vedno v Ljubljani, vendar pri Drnovšku) ali pa med balkanskimi komunisti (beri v Beogradu). Kakorkoli že je, ali je Drnovšek lutka ali veliki mojster, dejstvo je, da je njegova liberalnodemokratska stranka nehala odštevati vse potencialne nasprotnike, ki bi lahko ovirali njene načrte, ter je njihova mesta zasedla s svojimi ljudmi. Krščanski demokrati z Lojzetom Peterletom plačujejo kot zadnji. S tem dokazujejo, da je imela prav tista radikalna struja, ki pokriva celotno opozicijo in je nanje kazala kot na izdajalce, češ da so se prodali bivšim komunistom. Ta kriza pomeni brez dvoma radikalizacijo političnega boja v Sloveniji, kar ni dober znak, ker večja notranjo prepirljivost in preprečuje reševanje pravih problemov. Prevladujejo strankarski interesi, vsa opevana državotvornost pa je pozabljena.

Kaj se je dogajalo zadnje mesece z Lojzetom Peterletom in okoli njega, je težko razumljivo in je še težje razložiti. Ko je prišlo do izvolitve Školjča za novega predsednika državnega zbora, je Peterle odstopil, vendar je hotel speljati do konca pogajanja z Italijo. To je bila namera, ki bi Peterletu in KD dala upravičeno zadoščenje, saj bi stranka imela kaj pokazati od sodelovanja v koaliciji. Toda Drnovšek je zaslutil, da je to priložnost, ko se lahko znebi nevarnega nasprotnika v vladi, in je zunanemu ministru nastavil spretno past, v katero se je v svoji naivnosti zapletel. Težko je zdaj ocenjevati oglejski dokument in še bolj rimskega, ker nista bila objavljena, toda prav na teh dokumentih slonijo vse obtožbe proti Peterletu, ki so zdaleč

prekoračile meje spodobnosti. Pri tem se je izkazal sam Drnovšek, ki še nikoli ni tako jasno pokazal svojega pravega lica kot ob tej priložnosti. Beseda izdajalec je bila večkrat ponovljena, prevečkrat, da ne bi to vzbujalo suma, da je bilo vse skupaj inscenirano. Kako naj si drugače razlagamo dejstvo, da je velika večina (če ne vsa slovenska delegacija) tako v Ogleju kot v Rimu pozitivno ocenila doseženi dogovor? In vendar je Drnovšek imel svoje ljudi v delega-

ciji, v Rimu so bili vsaj trije. Baje, tako se šušlja, so vsi trije zelo ostro reagirali, ko je Drnovškov štab v Ljubljani negativno ocenil potek rimskih pogovorov in jih označil kot »minimalen premik« italijanskih stališč. O tem predhodno določenem stališču omenjeni trije niso nič vedeli ali pa so se delali, da ne vedo. Podobno pozitivno oceno je izrekel tudi zelo visok predstavnik slovenskega veleposlaništva v Rimu. Potrebno bi bilo, da nekdo odgovori na to vprašanje.

Bossijev federalizem

Že tako in tako nemirne vode vladne koalicije je znova razgibal prvak Severne lige Bossi, ki ne more mirno gledati, kako mu čas neusmiljeno odžira soglasje volilcev ter jih premika v Finijev tabor. Zato Bossi ovira potek razprave finančnega zakona v parlamentu, obenem pa je odprl vprašanje federalizma, napovedal svoj osnutek nove ustave in začel besedni boj proti Finiju in Nacionalnemu zavezništvu, ki bi ga rad izločil iz koalicije. To pa so le pobožne želje, saj Liga v tem trenutku zares ne more tvegati volitev, ker bi pogorela. Berlusconi sam gotovo ne bo postavljajal na kocko edine koalicije, v kateri lahko igra pomembnejšo vlogo; zato pa je dvakratno povezan s Finijem in od njega pogo-

jevan. Fini se je formalno odrekel fašizmu, toda zaradi tega se ni niti malo približal sredini, pač pa je na desno potegnil Berlusconi in, kar je še važnejše, njegove volilce. Berlusconi je Finiju hvaležen, da ne dela preglavic vladi in se ga oklepa, ker Nacionalno zavezništvo predstavlja edino strankarsko organizirano (in torej kolikor toliko disciplinirano) politično silo koalicije. Berlusconi je v bistvu Finijev ujetnik in njegova vlada bo trajala, dokler bo to hotel in dopustil prvak italijanskih desničarjev. To seveda ne veča ugleda italijanske vlade v svetu, zato bo Italija tudi na zunaj previdna in verjetno ne bo poglobljala spora s Slovenijo. Ni izključno, da bo Martino zato še laže našel dogovor z Drnovškom. - S

Nezaobljubljena vztrajnost

Ob prebiranju časopisov mi je padlo v oči, da je beseda vztrajnost velikokrat povezana z nečim negativnim; v nerazvitih deželah se vztrajno širi lakota, vztrajno prihaja do izbruhov vedno novih vojn, politiki se vztrajno pobijajo drug drugega. Po drugi strani pa že od otroških let kar naprej poslušamo, da je treba vztrajati. Kaj torej pomeni ta temnosvetla beseda?

V Bibličnem leksikonu je vztrajnost omenjena pri razlagi besede ostati. V svetopisemski jezikovni rabi ta pomeni božjo stalnost v nasprotju s svetno minljivostjo in človeško šibkostjo, kajti človek si mora kar naprej prizadevati za vztrajanje v ljubezni, veri in poštenosti.

Osebna vztrajnost je pravzaprav nenapisana in neizrečena zaobljuba, ki jo posameznik sklene s samim seboj. Nihče je ne preverja, nikomur ni treba polagati računov zanjo in če si človek naenkrat premisli, tega teko ali tako ne bo nihče opazil. Duhovnik svojo zaobljubo izreče javno in s tem razglasi svoje vztrajanje v veri. Zakonca se prav tako javno zavežeta, da si bosta zvesta in bosta drug drugega ljubila in spoštovala do smrti. Tudi sodnik opravi zaprisego, da bo vedno iskal resnico in razsojeval njej v prid. In vojaki prisegajo, da bodo naredili vse za obrambo svoje domovine.

Obljube, izrečene pred vsemi, so spoštovane. Cenimo jih, ker zvenijo tako odločno, tisti, ki so jih izrekli, pa se z njimi pogumno postavijo pred sodni stol vsega občestva. Pa to ni čisto res. Prav tako se lahko kršijo izrečene zaobljube; kršijo se v imenu vere, ljubezni ali zakona. Prav tako so lahko opravičilo za vse, česar mi, minljivi in šibki ljudje, ne uresničimo ali za to, kar slabega naredimo.

Ali z uradno zamejitvijo svoje svobode včasih ne stopimo na lažjo pot? Dati se v zobe ljudem, pomeni paziti na svoja zunanja, vidna dejanja. Pomeni vedno živeti s korekcijskim faktorjem, ki ga pogojujejo drugi, čeprav si ti izrečene obljuje pogosto po svoje tolmačijo. Lahko celo pomeni zanemariti razvoj svoje individualnosti, saj so pravila že napisana, pričakovani pa je tako ali tako zmeraj manj.

Nekateri ljudje pa kljub »ugodnostim« vztrajajo v dobrem le zaradi tistega, kar so obljubili sami sebi, meje, prek katerih ne gredo, so postavili v svoji notranjosti. Takšna vztrajnost bi se morala širiti v svet, morala bi se prenašati med ljudi kot posebna nalezljiva bolezen, ki se je enkrat nalezesh in nikoli več ne znebiš. Potem bi ta beseda mogoče izginila iz časopisov, ki tako radi pišejo o slabih stvareh, in bi, naseljena v srcih mnogih, počasi, a trajno, spremenila svet. Katarina Mahnič

Papež je spet obiskal Sicilijo

Kje so sindikati?

Tekstilna družba SITIP določa neznošen urnik svojim delavkam. Sprejeti morajo nočno izmeno, ki traja — nepretrgano — osem ur, od 22. do 6. ure. Milostno jim dodajo pri plači le 100.000 lir. To se ne dogaja nekje v Afriki, temveč pri Orehu, blizu bloka Škofij.

Zakaj sindikati molčijo? To je vendar nedopustno izkoriščanje človeka.

Sv. oče je v Siciliji spet pozval množice v aktivno držo proti matijski nadvladi in njenemu nasilju. Tudi otroke je pozval, naj se ne igrajo z orožjem.

Poplave povzročile pravo katastrofo

Poplave, ki so prizadele severozahodne italijanske dežele (predvsem Piemont), so povzročile ogromno škode tako na človeški kot na gmojni ravni. V pokrajinah mest Cuneo, Torino, Alessandria, Asti, Vercelli so se dogodile prave družinske tragedije. Mnogi se sedaj sprašujejo, če je bilo mogoče se izogniti taki katastrofi. Krivdo pripisujejo prejšnjim državnim in krajevnim upravam, češ da niso bile pri urbanističnih delih pozorne na geografske značilnosti okolja. Pa tudi rešilna akcija ni bila povsod zelo učinkovita. V nekatere kraje še v ponedeljek ni prišel nihče. Še najmanj pa so se izkazali italijanski ministri, ki so napovedali raznim prizadetim krajem svoj obisk, potem pa se je zgodilo, da so obiskali samo svoja volilna okrožja. To je torej njihova solidarnost!

Izvirnost krščanskega posta

Pred kratkim je izšel nov dokument italijanske škofovske konference, ki nosi naslov: Krščanski smisel posta in zdržka mesa. Iz tega dokumenta povzemamo glavne misli.

Post je nekaj bistvenega za tiste, ki hočejo ob bližje slediti Kristusu, približati se njegovemu trpljenju in smrti še posebno v postnem času, ko se pripravljamo na obhajanje Velike noči.

V postu je zajet človek v celoti; njegovo telo in duh. Torej ne gre za preziranje telesa, temveč za utrditev duha, ki uresničuje povzdignjenost človekove telesnosti. Imeti pa mora religiozno dušo, tako da sledi temu, kar Bog naroča, in se z njim tesno povezuje v poslušanju in premišljevanju božje besede, v molitvi in odprtosti do bližnjega. Tako prisluhnemo evangeliju in obenem damo dosleden odgovor zapeljivosti potrošništva in egoizma.

Za kristjana torej post ni sam sebi namen in niti sredstvo kontrole nad samim seboj (kot učijo nekatera vzhodna verstva), temveč je pot k udeležbi v Kristusovi smrti, v katero smo vcepljeni s krstom; z močjo, ki nam prihaja od njega, gospodujemo vsaki negativnosti v sebi in zmoremo boj proti grehu.

Post in zdržek mesa ne pomenita torej odklonitve hrane.

Pomen pokore je v tem, da spada v notranje doživljanje človeka, je osebno versko vedenje, ki ima za cilj ljubezen do Boga. Skratka, postimo se zaradi Boga in ne zaradi sebe. V tem je pristnost vsake postne oblike.

Dandanes poznamo razne oblike posta: lahko je političnega značaja, protest, kontestacija, soudeležba pri boju proti krivicam. Nadalje vemo za judovski in muslimanski post. Cerkev pa sledi svojemu Učitelju, po katerem je vsaka hrana dobra in ni nobene verske prepovedi za katerokoli hrano.

Post ima svoj višek in dopolnitev v zakramentu sprave ali spovedi. Sv. Leon pravi: »Post ni samo zdržek hrane, ampak tudi greha.«

K postu ni vabljen samo posameznik, temveč celotna skupnost, zato nas Cerkev vabi k postu in k zdržku v istem času, celo na isti dan.

Post ni samo omejitvev pri hrani,

ampak je obenem odprava vsega, kar ovira duhovno življenje. Zaradi njega naj bi čutili v sebi lažjo razpoložljivost do molitve, premišljevanja, dobrih del.

Ali se spodobi, da eni jedo in pijejo do potrate, medtem ko druge pomanjkanje in lakota morita ljudi?

V tem duhu se post povezuje s socialnim soudeležanjem dobrin na nacionalni in mednarodni ravni. Vsakdo je vabljen k večji zmernosti in tudi odpovedi. Krik in tihi protest revežev, ki umirajo od lakote, ne smete mimo ušes vernika.

PRAKTIČNA NAVODILA

Dnevi posta in zdržka mesa so pepelnica sredi, veliki petek in po možnosti velika sobota do velikonočne vigilije. To velja za polnoletne do 60. leta, zdržek mesa pa po izpolnjenem 14. letu.

Post pomeni, da se enkrat na dan najemo, ni pa prepovedano zmerno uživanje hrane zjutraj in zvečer.

Zdržek mesa velja za vse petke v letu, razen če je kdaj na ta dan slovesen praznik. V petkih med letom pa se ga lahko nadomesti z drugimi oblikami spokornosti.

Zdržek ne velja le za mesne jedi, temveč tudi za hrano ali pijačo, ki jo običajno imamo za posebno izbrano ali drago (npr. ni v duhu teh navodil, kdor ob petkih je izbrane in drage ribe - avtorjev dodatek).

Teh obveznosti je prost bolnik in kdor ima tehten razlog. Krajevni župnik lahko razreši obveznosti in jih nadomesti s katerim drugim dobrim delom.

Cerkev vabi posameznike in skupnosti, naj si določijo poleg omenjenih dnevov še kakšen drug čas in primerno obliko posta v pristnem duhu Cerkve. To so lahko dnevi duhovnih vaj, misijoni, vigilija župnijskih ali družinskih praznikov, kvaterni dnevi (štirikrat v letu), razne ljudske pobožnosti, romanja, dan pred birmo ali tudi ob izrednih dogodkih, kot so vojne, nasilja, veliki socialni neredi in podobno.

Post pa ne sme »spremeniti« človeka, da postane breme ali znak žalosti, ko si bližnji od njega pričakuje vedrosti in veselja. Vsi verniki so

Samo majhne resnice

»Cerca di essere uomo, prima di essere gente.«

Kaj je ta citat? Kaj nam lahko sploh pove rock-pevec Jovanotti? Lahko nam ne pove ničesar, lahko pa nas njegove besede spodbudijo k razmišljanju. Stavek je sam na sebi sicer jasen. Toda ali lahko sami sebi ponovimo, kaj vse lahko sporoči tak moto?

Dandanes sploh ni lahko biti posameznik, individuum. V globini človekove narave je želja po odnosu, po skupnosti. Samo ljudje, osebe, si lahko zamislijo tako abstrakten pojem, kot je človeštvo. Samo človek je sposoben ustvarjanja skupnosti, skupin, klubov, društev, političnih strank. To izraža njegovo globinsko željo po odnosu in po pripadnosti družbi, skupini. To je izraz vzvišene narave. Človek je ustvarjen po božji podobi. Bog pa je trojica, prva oblika skupnosti. Človek skuša torej vzpostaviti izgubljeni raj na zemlji s poustvarjanjem skupnosti.

Toda skupnost je enotnost različnih. Ovce so čreda, volkovi krdelo, ptice jata, ljudje pa so skupnost. Razlika je v tem, da so ovce zamenljive ena z drugo. Ni veliko razlike, če jih je sto ali sto in ena. Če pa v človekovi družbi manjka samo eden, je vse drugače zato, ker se ljudje ne morejo zamenjati med seboj. Vsak je enkrat in neponovljiv; vsakdo je posebna in dragocena oseba. Skupnost je skupina enkratnih posameznikov. Sv. trojica je enotnost treh

različnih oseb. V tem je njena velika vrednost.

Človeštvo stalno niha med čredo in skupnostjo, med legijo hudih duhov in občestvom. Danes je skupnost toliko teže dosegljiva. Prav človekova osnovna želja po enotnosti, po odnosu, povzroča človekovo identifikacijo z vsemi možnimi skupinami. Toda samo človek, ki je v sebi trden in je sposoben živeti sam, samo človek, ki je oseba, lahko postane resničen član človeške skupnosti. Samo kdor je sposoben zagovarjati resnico v sebi, ki ni nujno resnica skupine ali masovnih medijev, lahko postane član resnične skupnosti. Vse politične deviacije, ekstremistična gibanja, zgodovinske zablode in nasilja so dejansko zamenjava skupnosti za čredo. V času masovnih medijev je vedno pomembnejši videz. Zdi se, da osebna resnica velja malo, saj je majhna, ni opazna v svetu komunikacije. Resnica ljubezni, prijateljstva se nam zdi postranska, saj je vsakdanja in nima velikega odmeva. Toda prav ta resnica oblikuje osebe, samostojne in ljubeče osebnosti, na katerih temelji vsaka zdrava družba. Te majhne resnice so veliko pomembnejše od zgodovinskih, političnih kulturnih in narodnostnih resnic. Te tako imenovane velike resnice težijo lahko k ustvarjanju mase, črede, one majhne pa težijo k človeku, ljubezni in torej občestvu. Kaj je torej večje: majhno ali veliko?

Peter Stefanović

OKENCJE

Slovesen trenutek

Sveta maša je en sam slovesen in vzvišen trenutek, sestavljen iz mnogo posameznih dogajanj, ki jih je Cerkev združila v teku stoletij. Drugi koncil je prinesel veliko spremembo: tudi preprost človek lahko razume in sledi temu, kar obnavlja. Maša je v jeziku ljudstva. Preprost človek je to dojel in sprejel, le nekateri izobraženci oporekajo in iščejo latinsko mašo, češ da je bolj skrivnostna. A zanje ni važno sodelovanje? No, Cerkev jih je zadovoljila, kot je bila prej.

Očenaš, ki ga poje vsa Cerkev, je velik in slovesen trenutek. Marsikdo je izjavil, da je ob petju te molitve res prevzet. To tudi po zaslugi naših skladateljev. Toda premislimo, kaj ponavljamo pri tej molitvi? On je oče vseh, zato naš. Če smo bratje, se ne moremo sovražiti! Zgodi se tvoja volja, ne moja! Odpusti, kakor tudi mi odpustimo... Da, slovesen trenutek. A izgovarjamo besede, ki nas lahko že same obsojajo. Ponižno prosimo Boga, da bi se tega, kar izgovarjamo, tudi dosledno držali v življenju. Zato tudi gremo k maši, da nam pomaga k stremljenju po lepem in dobrem.

Jože

zadevam za prispevek za pravičnejšo in človeka vredno socialno življenje.

SKLEP

Posebna naloga duhovnikov je, da vzgajajo in navajajo vernike v stalno sprejemanje duha spokornosti pri posamezniku kot v skupnosti. Takšna vzgoja naj se posebej poudarja v času adventa in posta. Vzgojitelji in starši naj poskrbijo, da bodo tudi tisti, ki jih zaradi mladosti še ne veže postava o postu in zdržku, poučeni o pravem pomenu krščanske spokornosti.

Navodila stopijo v veljavo s 27. novembrom, na prvo adventno nedeljo.

Božja beseda je kakor kruh...

13. november

33. navadna nedelja

»Za tisti dan ali uro pa ne ve nihče, ne angeli v nebesih ne Sin, ampak samo Oče« (Mr 13,32).

Jezusov eshatološki govor, v katerem napoveduje konec sveta in človeške zgodovine, je od nekdanj vzburljal fantazijo in mnoge pripeljal do občutka strahu in celo obupa. Že ob koncu prvega stoletja so kristjani pričakovali konec sveta. Veliki mislec krščanstva in teoretik »božje države« sv. Avguštin je kmalu po letu 400 zares mislil, da prihaja razpad zemeljske zgodovine. Leta 999 je bilo panično leto, saj je večina ljudi mislila, da je to

zadnje leto njihovega obstoja. Pater Lojze Bratina v knjigi Kruh besede posreduje zapisa pisatelja Reinholda Schneiderja na silvestrov večer leta 999: »Ljudje stojijo v skupinah in vznemirjeno zro v nebo; pričakujejo znamenja. Medtem pa iz cerkve doni spokorna pesem; menih goreče pridigajo ljudem in jih pripravljajo na konec... Ljudje bežijo iz domov na griče in strme v nebo. Bogataš zažene svoje dolžniške listine v ogenj in nato pokonča

še sebe. Nihče več ne dela. Čemu? Trgovine, banke, tovarne, menjalnice samevajo. Čemu so še jetniki? Odprite zapore! Odprite ptičje kletke, odprite hleve! Še trenutek in vse bo v božjih rokah. Strašno! Mlad, tesno objet par se vrže v reko...«

Kolikor bolj se približujemo letu 1999, toliko več je fantazij o koncu sveta. Na podlagi tega nastajajo celo nove sekte in verska združenja. V Sloveniji je že razprostrla svoje mreže Cerkev Jezusa Kristusa svetih in poslednjih dni. Jehove priče, ki se pri nas alarmantno razširjajo, s pridom izkoriščajo apokaliptična občutja ljudi pred letom 2000. Še kako poudarjajo in se obešajo na Jezusove besede: »Poslal bo angele in zbral svoje izvoljene od štirih vetrov, od skrajnih meja sveta do skrajnih meja neba« (Mr 13,27). Po njihovem bo teh izvoljenih le 144.000, niti eden več ali manj. Rastočim pojavom razizma se ob koncu drugega tisočletja pridružujejo nove oblike rasističnega koncepta odrešenja.

Kaj je želel povedati Jezus Kristus

v svojem eshatološkem govoru?

Le to, da bo Sin človekov ponovno prišel in s tem dovršil delo odrešenja. Sveti Pavel je to resnico takole opisal: »Ko mu bo vse podvrženo, se bo tudi Sin sam podvržel njemu, ki mu je vse podvrženo, da bo Bog vse v vsem« (1 Kor 15,28). Gre za oznanilo popolnega, dokončnega odrešenja, za veselo novico torej. Da bo Bog vse v vsem. Za božjo voljo, kako lahko vidimo v tem oznanilu razlog za strah, za paniko? Takrat bo vsakdo prejel svoje plačilo. »Sin človekov bo namreč prišel v slavi svojega Očeta s svojimi angeli in takrat bo povrnil vsakemu po njegovih delih« (Mt 16,27). Konec, ki ga napoveduje Kristus, ni izničenje, ampak povečanje. Čas tega povečanja je skrivnost Očeta, kot da Bog Oče še ni izrazil svoje zamisli niti učlovečeni Besedi, svojemu Sinu. »Za tisti dan ali uro pa ne ve nihče, ne angeli v nebesih ne Sin, ampak samo Oče«. O razlogu za to razmišlja apostol Peter v svojem

drugem pismu: »Gospod ne odlašaj z uresničenjem obljube. Res nekateri mislijo, da je to odlašanje. Ne, le velikodušen je do nas, ker noče, da bi se kdo pogubil, temveč da bi vsi stopili na pot spreobrnjenosti« (2 Pt 3,9). Zadnjo besedo ima torej Bog. Pa ne Bog strahu in nič, ampak Bog življenja; Bog, ki ga je razodel Jezus Kristus z obrazom dobrega Očeta, s srcem ljubezni in odpuščanja, z značajem potrpežljivega sogovornika, z rokami, ki so pripravljene na objem. In še z zadnjo skrivnostjo, ki bo prav gotovo pozitivno presenečenje, za katerega ni vedel niti Jezus iz Nazareta. Kako vesel bi bil ta Bog življenja, če bi na to nedeljo pa naših cerkvah slišal pridigarke besede upanja, prežete s sporočilom veselega oznanila, ne pa besed, ki strašijo, povečujejo negotovost in se poigravajo s človekovimi urojenimi strahovi in prividi. Kjer se to še dogaja, bi bili potrebni ponovne evangelizacije najprej duhovniki!

Zvone Štrubelj

POGLED V SLOVENIJO

Medstrankarska trenja, spori in spletke ogrožajo državo

V Sloveniji so polemike in spori med posameznimi političnimi strankami, zlasti pa med njihovimi voditelji oziroma predstavniki, dosegli tako raven in značaj, da že ogrožajo trdnost države. Komentator najbolj razširjenega dnevnika je pred dnevi zapisal, »da gre za dogajanja na ladji norcev«, nato pa je dodal, da je v Sloveniji vlada »nezrela in nedržavniško misleča politična elita«. Takšna mnenja in opozorilo se nanašajo na splošne razmere in na obnašanje vseh političnih strank, pri čemer pa se soočata zlasti Liberalna demokracija Slovenije in stranka Slovenskih krščanskih demokratov, še bolj pa njuna predsednika dr. Janez Drnovšek in Lojze Peterle. Formalni povod sporov in obračunavanja je neuspeh pogajanj za podporo Italije slovenskim prizadevanjem za vstop v Evropsko unijo, spori med obema predsednikoma pa so tako ostri, dejali bi kar dramatični, da dr. Janez Drnovšek in Lojze Peterle med seboj obračunavata prek intervjujev v italijanskih časnikih (listih La Repubblica in Corriere della Sera), oziroma si grozita celo s sodiščem. Ne gre zgolj za besedno vojno, ampak za takšen spor, ki najbrž pomeni, da omenjena predsednika obeh slovenskih strank med seboj ne bosta mogla več sodelovati.

Slovenska javnost je vzemirjena in ogorčena, čeprav očitno o vseh ozadjih in dejanskih vzrokih sporov in polemik ni dovolj seznanjena. Medtem ko na primer predsednik Liberalne demokracije in vlade dr. Janez Drnovšek zatrjuje, da je Lojze Peterle pri pogajanjih z Italijo ravnal na svojo pest, »da je počel stvari, kakršnih v zgodovini mednarodnih odnosov menda še nihče ni počel«, pa bivši zunanji minister opozarja, da se slovenska vlada do Italije obnaša tako, kot da gre za nekdanjo fašistično državo. »To je značilno komunistična politika o tem, da je Slovenija ogrožena z zahoda in severa«, torej za ponavljanje stare jugoslovanske teze.

Slovenija zagotovo izpolnjuje razne pogoje, ki naj bi omogočali njeno vključevanje v evropske združevalne procese. Vendar pa je zaradi spora in obračunavanja med predsednikom vlade in zunanjim ministrom (zdaj že bivšim) pri evropskih politikah in tudi v mednarodni javnosti izgubila del prestiža in ugleda. Zaradi tega si bo težje, kot pa bi prej pričakovali in menili, zagotovila italijansko soglasje in druge pogoje za pridobitev položaja pridružene članice Evropske unije. Zdaj je, denimo, že vprašljivo, ali bo Italija svoj veto za začetek pogajanj s Slovenijo umaknila do konca novembra, ko naj bi ministri držav članic Evropske unije ponovno razpravljali o morebitnem pridruženem članstvu naše države.

Treba pa je poudariti vsaj še dva razloga za zaostritev političnih razmer in vzdušja v Sloveniji. Vse stranke mrzlično sodelujejo v predvolilni kampanji za volitve županov in novih občinskih svetov, ki bodo v nedeljo, 4. decembra. Volilne točke sinabirajo tudi stopnjevanjem nacionalizma, ki naj bi se zdaj kazal zlasti glede odnosov Slovenije do Italije in Hrvaške. Omenjene volitve bodo zelo pomemben dokaz o tem, kakšen je odnos Slovencev do strank in koalicije na oblasti. Raziskave javnega mnenja, ki sicer niso zanesljive, a kljub temu tvorijo izhodišče za ocene in razne napovedi, obetajo, na primer, da bosta obe stranki, ki se zdaj najbolj izpostavljata, Liberal-

na demokracija in Slovenski krščanski demokrati, prejeli visok odstotek glasov. Toda do volitev se lahko še marsikaj spremeni; možno pa je tudi, da bodo rezultati lokalnih volitev taki, da bodo povzročili tudi predčasne državnozborske volitve v Sloveniji.

Za splošne razmere v Sloveniji in za demokratični značaj nove države je zaskrbljujoče tudi to, da je doberšen del javnosti psihološko uperjen proti Italiji. Pri tem gre zagotovo za mnoge predsodke in za merila iz preteklosti, ki ne morejo biti več vzorec za ocenjevanje sedanjih odnosov med sosednjima državama. Za omenjeno usmerjenost dela slovenske javnosti je kriva tudi politika, ki nas stalno prepričuje, kako sta za Slovenijo pomembni predvsem in nemara najbolj le Avstrija in Nemčija, medtem ko naj bi Italija ne bila za novo državo dovolj zanimiva. A to ni res. Morda je takšen odnos tudi eden od razlogov za italijansko stališče o pogajanjih za pridruženost članstvo Slovenije v Evropski uniji.

F.Z.

BRALCI PIŠEJO

Izsiljevanje in privilegiji

Vsa slovenska narodna skupnost v Italiji z zanimanjem in bojznijo spremlja razvoj odnosov med Italijo in Slovenijo. Na straneh slovenskih časopisov in tednikov v zamejstvu in matični domovini se pojavljajo številni članki o razgibanosti dogodkov, ki pričajo o zavzetosti naših ljudi za pravično rešitev zapletenih vprašanj.

Vsem je znano, da hoče Italija izsiljevati in dejansko izsiljuje mlado samostojno Republiko Slovenijo. Pohvalno je ravnala vlada, ko je najprej, že januarja 1992, zavrnila tako imenovani »tristranski sporazum« in sedaj 1994 »oglejsko izjavo«. V obeh primerih je naša manjšina komaj omenjena, medtem kot se o nekdanjih beguncih na široko razpravlja. Italija zahteva zanje privilegije oz. Neke prednosti, ki naj bi jih imeli v Sloveniji in ne samo v obalnem pasu.

Pozabljamo, da se je etično čiščenje s strani italijanskih oblasti pričelo pri nas že z zasedbo teh ozemelj po prvi svetovni vojni. Nadaljevalo se je po drugi, ko so naši ljudje čez noč izgubili delovna mesta in bili primorani se izseliti v daljnjo Avstralijo ali kam drugam. Beguncem oz. ezulom je bila takoj zagotovljena služba in delo, vsak družinski član je prejemal še dolgo let posebno denarno nagrado, stanovanje in končno celo sedemletno priznanje za pokojnino. Po naših vaseh je prišlo do nasilnih razlastitev, ko so gradili cela naselja in vasi za ezule. Tako so dejansko vsem mednarodnim pogodbam navkljub spremenili etični značaj naših vasi, ki so številčno izgubile slovensko prebivalstvo in dobile drugačno demografsko podobo.

Še danes imajo otroci ezulov vrsto privilegijev. Ko iščejo službo bodisi na uradih bodisi v tovarnah, jim takoj nudijo delo ali podporo, če se izkaže, da so ezuli. Podobno se na žalost dogaja tudi po naših vaseh, ko gre za zidavo hiš: tujci imajo prednost pred domačini, katerim pa še vedno delajo neverjetne težave.

Zadnja številka tednika Famiglia cristiana nas seznanja s tem, kako si nekateri italijanski skrajneži zamišljajo pokupiti Istro. Morda gre tu tudi za take, ki so v času fašizma pregnali naše

Raste število devetdesetletnikov, niža se število vnukov

Podatki o prebivalstvu v Evropi, ki jih je zbrala komisija Evropske skupnosti leta 1993, pričajo, da je lani prekoračilo 40. leto starosti 31,3% ljudi; 60. leto 19,7%; 65. leto 14,4%; 75. leto 6,5%; nad 85 let pa ima 1,3% Evropejcev. Predvidevanja za leto 2020 pa so za enako razvrščene kategorije ljudi sledeča: 42,2%; 26,7%; 20%; 8,9% in 2,4%.

Pred tridesetimi leti je bila tretjina prebivalcev stara nad petdeset let, danes pa kar polovica; osebe z nad 60 leti je četrtnina; osebe s 75 leti tvorijo desetino prebivalcev; večja se število ljudi z več kot 85 leti. Prvič v zgodovini človeštva so postali 90-letniki "množičen" pojav in ne izjema, kakor smo bili vajeni doslej. Odstotek 90-letnikov je dvignil starostno povprečje, ki je za moške 73. leto, za ženske pa 80. (Leta 1901 je bila povprečna starostna doba Italijanov 40 let za moške, 44 za ženske.)

V nekaj desetletjih se je sprevergel tisočletni ustaljeni red, v katerem je bilo otroštvo zelo različno od današnjega (na kmetijah in v delavskem razredu so v preteklosti delali tudi mali otroci); mladost je prenehala z 21. letom, ko je moral fant v vojsko; kmalu

se je poročil in okusil težave odraslih let, smrti pa ga je zalotila že pri 60. letih. Starejši se v glavnem spominjajo smrti staršev še kot mladi otroci. Sedaj smo prepričani umiranje otrok (pred časom je do 5. leta starosti umiralo 50% otrok); odpravili smo nekatere bolezni, izboljšali so se delovni pogoji, za mnoge starost ni bolezen in petina ljudi doseže preko 70 let. Ali smo naredili čudež? Pojasnimo: to velja za Evropo in a Zahod; t.i. tretji in četrti svet sta ostala v razmerah, ki smo jih v Evropi prehiteli. V mnogih državah namreč ljudje še vedno komaj učakajo 60 let.

Prvič v zgodovini presega število nezaposlenih v demokratičnih sistemih število zaposlenega prebivalstva; nezaposlenih je v glavnem polovica prebivalstva, v nekaterih državah sta celo dve tretjini. Obenem vedno več stane družbo vzdrževanje ostarelih. Njihove potrebe so drugačne od tistih, ki so jih imeli nekdanj; danes so podobne potrebam mladih in ljudi srednjih let. V blagostanju rase egoizem, zato težko prenašamo ali sprejemamo starejšega človeka ne glede na to, če je znanec, sorodnik, čedno ali slabo oblečen. V zadnjih časih lahko opazimo, da

ljudi, domov in se polastili hiš, ki jih sedaj zahtevajo spet zase.

Kdaj pa bomo končno dovolj glasno spregovorili o vseh krivicah, ki so bile storjene našim ljudem v preteklosti. Pa tudi v sedanjem času, kose mnogi zaradi »tuhe asimilacije« in nenehnih pritiskov na našo narodno skupnost, odvrtačajo od svojega roda in jezika.

Združena Evropa naj bo kraj medsebojnega spoštovanja in razumevanja, kjer se gradi boljši svet!

sledi podpis

Vlada kot razpuščena banda

Pri še tako pozornem spremljanju poslednjega, skoraj že cirkuško neresnega obnašanja slovenske vlade v zunanji politiki, zlasti v dogovorih z Italijo, nisem nikjer zasledil kakega nedvoumnega in jasnega očitka, da bi slovenska delegacija (tako v Ogleju kot v Rimu) »prekoračila svoja pooblastila«. Ne želim se pri tem spuščati v vsebinsko presojo oglejskih oz. rimskih dogovorov, ker mi niso dovolj poznani. Sprašujem se samo to, ali si je vlada pred tako pomembnimi pogajanjmi našla čas, da skupaj s svojo delegacijo zakoliči pogajalski manevrski prostor in njegove meje in s tem opravi tisto svojo elementarno delovno dolžnost, ki je običajna že pri popisnem trgovskem potniku, ko se odpravlja ponujati blago svoje tovarne.

Zmedenost poslednjega dogajanja, protislovni medsebojni očitki kot tudi odsotnost slehernega jasnega odgovora na to vprašanje nas navajajo zaključki, da verjetno ni bilo storjeno dovolj da bi bili onemogočeni sleherni nesporazumi okrog tega, kdo je za kaj kriv. In če je to tako, potem imamo opravka z diletantizmom najtežje vrste, zaradi katerega bi moral parlament, če ima kaj dostojanstva v sebi, nagnati iz vladne palače najprej predsednika vlade in za njim še zunanjega ministra. Zahrbni udarci, ki so zadnje čase padali po zunanjem ministru, vzbujajo celo slutnje, da bi lahko bila Peterletu ta past nastavljena celo namerno. To bi se dalo sklepati tudi iz izjave, ki je v »veselju« intimni družini ušla enemu izmed številnih zunanjih ministrov v senci v dnevi izzivanja treh poslancev v spornih istrskih naseljih,

da je namreč cilj teh dejanj predvsem rušenje Peterleta in dokončni prevzem zunanjega ministristva s strani »naših«. Tako se ne moremo znebiti vtisa, da pod taktirko večno kompromisarskega, vse bolj odsotnega in vse bolj brezkrvnega predsednika vlade »bad guys« (poredni fantje) povsem neovirano in že čisto brezskrbno opravljajo svojo privatno intrigantsko »raboto« na državni račun. In vse to se dogaja ob splošni zaprepačenosti domače in tuje javnosti in ob vse večji eroziji zaupanja državljanov, ki začenjajo doživljati svojo vladno kot kako razpuščeno bando. Trenutek, ki vse bolj očitno postaja zrel za še kaj drugega kot npr. za odhod krščanskih demokratov iz koalicije.

Milan Gregorič

Pomoč ruski pravoslavni Cerkvi

V oktobrski številki glasila Pomoč Cerkvi v stiski pater Werenfried poroča o svojem obisku v Rusiji. Takole pripoveduje: »Od 28. avgusta do 12. septembra sem pridigal v Rusiji. Govoril sem v zasilnih katoliških in pravoslavni, pa tudi v oskrunjenih in razpadajočih stolnicah, ki so bile šele pred kratkim vrnjene svojem namenu. Govoril sem pravoslavnim in katoliškim bogoslovcem v Omsku in Moskvi ter svojim sobratom v Novosibirsku. Povedal sem o našem delu za pomoč ruski pravoslavni Cerkvi in upam, da sem jih prepričal, da prihaja pomoč tudi zanje.

Velik vtis je napravilo name srečanje s približno sto mladimi fanti in dekleti pravoslavne bogoslovne fakultete v Omsku. To je prva fakulteta, ki je nastala po padcu komunizma. Bili so živahni in polni življenja. Obsuli so me z vprašanji. Ti mladi ljudje bodo kot duhovniki, diakoni, diakonise, veroučitelji ali žene prejela od Kristusa posebno poslanstvo pri obnavljanju verskega življenja v Sovjetski zvezi.

Prisoten sem bil pri otvoritvi akademskega leta v katoliški cerkvi Marije brezmadežne v Moskvi. Nadškof Kondrusiewicz je v prisotnosti nuncija Colasuonna sprejel dvajset fantov v katoliško bogoslovje.«

ostajajo starejši, če se le dà čimveč doma, pogosto tudi s podporo javnih ustanov.

Laični časopisi - tudi slovenski - so se znašli v dilemi: radi bi bili moderni (modernost naj bi bila med drugim tudi v priporočanju kontracepcijskih sredstev, splava ipd.), obenem pa se tožijo, ker (Slovenci) izumiramo. Podobni so psu, ki lovi svoj rep. Ali res postajamo bolj človeški?

g.s.

Trije »oslički« v šoli druge republike.

KRAJ SMRTI BO DUHOVNO SREDIŠČE

Nadškof Feodizj je p. Werenfrieda spremljal v kraj Acahir, kjer je bilo taborišče smrti od leta 1937 do Stalinove smrti leta 1953. Tam je umrlo nasilne smrti vsaj 200.000 jetnikov.

Po padcu komunizma je nadškof Feodizj dosegel, da so vse ozemlje nekdanjega taborišča izročili pravoslavni Cerkvi v Omsku. Nadškof namerava zgraditi samostan, katedralo, romarski dom, bolnišnico ter dom za otroke-sirote in ostarele. V kripti katedrale bodo zbrali kosti umorjenih.

P. Werenfried je obljubil pomoč za uresničevanje teh načrtov. Nadškof Feodizj je patra počastil na izreden način: dal mu je v spomin svojo škofovsko palico.

SREČANJE S PATRIARHOM ALEKSEJEM II.

Patriarh je sprejel p. Werenfrieda na praznik Marijinega rojstva 8. septembra. Patriarh se je zahvalil za pomoč: »Vaša ustanova je v službi Cerkve, ki trpi, in to je naša pravoslavna Cerkev. Vaše delo pospešuje zблиžanje med pravoslavno in katoliško Cerkvijo. Prepričan sem, da pomoč ne bo ostala enostranska.«

Po glasilu L'Eco dell'amore priredil SZ

Še zakonske vrzeli na področju slovenskega šolstva

Iz zadnje seje odbora SSŠ - Gorica

Odbor Sindikata slovenske šole - tajništvo Gorica je pred dnevi razpravljalo o raznih problemih, ki se na novo postavljajo pred celotno narodnostno skupnost, pa tudi o ravnanju Sindikata ob napovedani splošni stavki dne 12. novembra 1994.

Jasno je, da na slovenskih šolah poučujejo profesorji ali učitelji, ki obvladajo slovenščino, saj so naše šole državne šole s slovenskim učnim jezikom. Problem pa nastaja pri imenovanju pomožnega osebja na nekaterih slovenskih šolah, ki so pod občinsko upravo, saj zakon 1012 velja samo za državne uslužbenke. Letovice za pomožno osebje na občinski in pokrajinski upravi so enotne za slovenske in italijanske šole in je le od dobre volje uprave odvisno imenovanje oseb z znanjem slovenščine na slovenske šole. Nedvomno gre za zakonsko vrzel, saj mora po zdravi pameti vse osebje slovenske šole obvladati slovenski jezik, kar sicer predvideva že omenjeni zakon 1012 za državne uslužbenke. Zadeva trenutno ni rešljiva, vendar jo bo v bodoče Sindikat posredoval našim političnim predstavnikom.

Odbor je nadalje razpravljalo o morbitivni selitvi Nižje srednje šole I. Trinko in z veseljem ugotovil, da so bile vse šolske komponente proti selitvi šole v Šolski center, saj je v mestu več primernejših poslopij. Odbor se s stališčem zavodnega sveta Nižje srednje šole I. Trinko strinja in zno-va poudarja že večkrat izraženo stališče, da je bil Šolski center namenjen samo višjim slovenskim šolam in da je v njem morebiti prostora le za slovensko sekcijo ITI.

Na seji so odborniki razpravljali tudi o neuradnih vesteh (s časopisov in televizije), da 31. decembra 1994 zapade rok za predpise, dokončen vpis pa naj bi bil opravljen do 31. januarja 1995. Rok dokončnega vpisa je sicer nekoliko neverjeten (do letošnjega šolskega leta so imeli namreč dijaki več mesecev časa za dokončno odločitev). Vsekakor bo odbor dal izobesiti v mesecu decembru po mestu in okolici dvojezične plakate, ki vabijo starše, naj vpisujejo otroke v slovensko šolo.

Glede napovedane stavke vsedr-žavnih sindikatov za 12. november si odborniki niso bili na jasnem, katero naj bi bilo stališče Sindikata. Ali naj Sindikat prepusti odločitev posameznemu članu ali naj okliče stavko. V kolikor niso še bili odborniki o napovedani stavki dovolj informirani, se bo odbor posvetoval s člani in pravočasno javil svojo odločitev.

Sindikalni tajnik prof. M. Vončina bo po pismu, ki je bilo naslovljeno Sindikatu in v katerem razni učitelji protestirajo, da se jim plače ne usklajujejo, kot to predvideva zakon, skušal zadevo rešiti na Šolskem skrbništvu v čimkrajšem času.

Sindikalna večerja bo v petek, 25. novembra 1994, v Sovodnjah Pri Francetu z začetkom ob 19.30. Na družabnosti se bo odbor oddolžil številnim šolnikom in šolskemu osebju, ki so s tem šolskim letom zapustili šolsko delo. Vsi tisti (lepo vabljeni tudi bivši člani), ki se srečanja nameravajo udeležiti, naj svojo prisotnost javijo odbornikom v doglednem času. IS

Iz Beneške Slovenije

Planinska družina Benečije je v nedeljo, 30. oktobra, praznovala svoje dveletno delovanje. Priredila je prijateljski praznik v Prehodu. Beneški ljubitelji gora in narave so zbrali najlepše kmečko poslopje v Benečiji in povabili člane planinskih društev iz Gorice, Trsta, Dobrovega, Kobarida ter drugih bližnjih krajev, s katerimi so že imeli srečanja in s katerimi so že sodelovali pri raznih pobudah. Utrjevanje prijateljstva je namreč najgloblji pomen planinskega delovanja, ki je v zadnjih mesecih v Benečiji res bogato. Poleg Kamniških Alp, Krna, doline Bavšice ter izleta na tržaški Kras, so se planinci na začetku oktobra udeležili posveta o Julijskih Alpah; na povabilo Planinske zveze Slovenije so se zbrali v Erjavčevi koči na Vrščici s planinskimi društvi iz Italije, Slovenije in Avstrije. Toje bila gotova pri-ložnost za bogatitev oz. globlje spoznanje planinskega sveta, njegovih lepote in tudi nevarnosti. Slovenski »burnjak«, ki so ga planinci priredili v nedeljo, pa je pokazal tudi druge sestavne dele programa te vsestranske organizacije: beneškim planincem je pri srcu tudi jezikovna in kulturna podoba Benečije, njena narodna pesem ter predvsem širjenje narodne zavesti med mladimi generacijami.

V teh nenaklonjenih časih za vsakogar, ki ne pripada večini, je vsak dokaz strpnosti, medsebojnega spoštovanja oz. sprejemanja vredne

omembe. Naj kot prvega omenimo radio Onde furlane, ki oddaja v furlanskem jeziku; Marino Vertovec je namreč prevzel odgovornost nad nizom programov, ki ga je radio namenil spoznanju slovenske skupnosti oz. njene zgodovinske in kulturne tradicije. Prva oddaja je bila namenjena zgodovini Slovencev, 3. oz. 10. novembra bo govor o zgodovini slovenskega jezika, medtem ko bo 17. novembra tematika oddaje odnos med Furlani in Slovenci v zadnjih desetletjih. Občinska uprava v Reziji, ki jo vodi župan L. Paletti, ki je stalno pozoren na vprašanje vrednotenja rezijanskega jezika in kulture, daje brez dvoma velik doprinos k stvari. Odločitev, da se tudi v Reziji postavijo dvojezični napisi v italijanščini in rezijanščini, je dokaz želje, da se ohrani njena narodna podoba. Občina se je zato obrnila do dveh slavistov, ki se ukvarjajo z rezijanščino: to sta nizozemski prof. Han Steenwijk, ki pripravlja rezijansko slovnico, in furlanski prof. Roberto Dapit, ki se je poglobil v toponomastiko. Predlogi za rezijanska imena vasi so si zelo podobni, kajti oba raziskovalca se pri izbiri najprimernejše variante opirata na izgovorjavo v posameznih vaseh. Žal se mandat te občinske uprave počasi izteka.

Erika Jazbar

Če moramo dati teden dni svoje- ga življenja, dajmo še sto let!

Blaise Pascal

Življenje v Afriki je izziv za našo vest

Pogovor s prostovoljko Tereziko Srebrnič

Terezika Srebrnič, doma iz Števerjana, se je pred nekaj dnevi vrnila iz Zambije, kjer je bivala dve leti kot prostovoljka v okviru mednarodnega sodelovanja, ki ga zakon omogoča javnim uslužbenecem. Že prej je bila dve leti v Maliju. Ob koncu te poglobljene izkušnje smo jo zaprosili za pogovor.

Dve leti si preživela v Zambiji. S čim si se ukvarjala v tem času, ki si ga posvetila ljubezni do bližnjega?

Delovala sem v razvojnem načrtu organizacije CVM (Centro Volontari Marchigiani iz Ancone) kot animator skupaj s štirimi kolegi. Posvečali smo se zlasti preventivni vzgoji, osveščevanju prebivalstva v osmih postojankah na področju s približno 21 tisoč prebivalci okrog misijona. Najprej smo raziskali okolje, navade, kulturo ljudi, s katerimi smo delovali. Pripadajo etnični skupnosti BA-Lomba, eni od 73 plemen v Zambiji. Nato smo ljudem predlagali sodelovanje, da bi skupaj odkrili njihove najbolj pereče probleme, zlasti v zdravstvu, prehrani, higieni in skupaj ukrepali za izboljšanje življenjskega standarda.

Na vsaki postojanki smo ustanovili za to poseben zdravstveni odbor (Health Committee), ki se je redno srečeval in deloval. Začeli smo graditi zdravstvene domove, ob njih izboljšati tip stranišč in vodnjak. Ob tem so nastajali skupni vrtovi. Seveda so vsa ta dela še v polnem teku, saj smo se srečevali z različnimi problemi, kot so zelo slabe ceste, dragi prevozi, nestanovitnost pri ljudeh, ki se za novo pobudo zelo navdušijo, a niso vztrajni, da bi delo izpeljali do konca. Tudi daljave otežkočajo delo. Potrebno je imeti veliko potrpljenja, zaupati v ljudi in v božjo pomoč.

Stik z revščino, lakoto, boleznimi in s človekovo neobogatenostjo je bil zate vsakdanja resničnost. Kako odmeva v tebi ta izkušnja?

Zambija se sooča z velikimi težavami: nezadostna prehrana, bolezni in pomanjkanje oblek, obutev, brezposelnost zlasti pri mladih, ki ne vidijo perspektiv v svoji bodočnosti. Pa tudi vraževernost je še zelo zakoreninjena in preprečuje ljudem, da bi zaživel polno in svobodno. V mestih je razširjen kriminal in pojav pouličnih otrok, ki so prepuščeni sami sebi.

Ob vsem tem si stalno izprašujem vest kot človek in kristjan. Seveda sem spoznala, da so mnogokrat problemi nerešljivi. Potrebno bi bilo svetovno angažiranost. Kar pa lahko sama naredim, za to sem odgovorna in tega drugi ne morejo namesto mene; so izziv zame, da npr. živim skromno, skušam odgovorno ravnati z dobrinami, ki sem jih v tako veliki meri deležna, in skušam deliti z ljudmi v stiski in pomanjkanju.

Kako gledajo Afričani na tako imenovani »razviti svet«?

Medijska sredstva prinašajo tudi v afriške države slike o zahodu in naši bogati, presiti in razsipni potrošniški družbi. Ljudje na afriški celine, konkretnije v Zambiji, si seveda želijo blagostanja, a zlasti na podeželjih ni denarja za to. Zato ostaja naša družba s svojim bogastvom in preobiljem mit-sanje teh ljudi. Mnogo znancev, prijateljev mi je pred vrnitvijo domov reklo, da bi radi šli

Ob odhodu so domačini pripravili Tereziki praznik v zahvalo

z menoj v Italijo. So nekritični, saj ne vidijo velikih problemov, v katere nas je pripeljala naša t.i. civilizirana družba: onesnaženo okolje, veliko število samomorov, uživanje mamil med mladino, pomanjkanje pravih vrednot itd.

Kako poteka življenje zambijske Cerkve?

Zambija je pretežno krščanska dežela, v kateri je veliko sekt in avtonomnih protestantskih cerkvenih občestev. Katoliška cerkev je dobro organizirana, ima svoje šole, bolnišnice, semenišča in v kratkem bo imela tudi svojo radijsko postajo, za katero je odgovoren slovenski minorit pater Miha Drevenšek. Katoličani imajo svoja majhna krščanska občestva po mestih in vaseh. Zbirajo se pri molitvi, pripravi bogoslužja in razmišljanju ob Svetem pismu. Velik izziv za katoliško Cerkev je pojav AIDS-a. Z velikim zagonom se posvečajo preventivnemu delu, vzgoji za boj proti tej strahotni bolezni zlasti pri mladini. Veliko je redovnic, ki so polno zaposlene v boju proti AIDS-u in imajo to za svojo prvenstveno nalogo. Tudi v šole uvajajo ANTI-AIDS klube. Tudi sama sem sodelovala z nekaterimi na tem področju.

Iz tvojih besed izhaja, da je bila ta izkušnja zelo bogata. Kakšno sporo-

čilo prinašaš s sabo iz Zambije v naše kraje?

Mislím, da me je ta dveletna izkušnja spremenila. Pogrešala bom ljudi, s katerimi sem delila življenjsko usodo. Pri njih me je najbolj preseščalo njihovo veselje, šaljivost, pripravljenost na pogovor. Nikoli ne rečejo »Nimam časa!«. Za človeški odnos je vedno čas. Na vasi ni bilo sivih, mrkih obrazov, kot jih morda srečaš tu pri nas, ko ljudje ne premorejo nasmeha. Vsakdo se rad nasmehne, te pozdravi in se s tabo pomudi. Morda imamo na zahodu o ljudeh v Afriki izkrivljene podobe: trpijo za lakoto, so revni itd. To so klišeji, ki nam jih ponuja televizija. Iz svoje izkušnje povem, da nisem prej srečala toliko veselih, sproščeni- h, gostoljubnih ljudi, kot sem jih v Zambiji. In prav življenjski optimizem in zaupanje v bodočnost mi bosta najbolj ostala.

Lepe trenutke sem tudi doživljala na misijonu, ko smo se dvakrat tedensko zbirali pri molitvi in branju Sv. pisma z mladimi prijatelji: s Kenom, z Mčembe, Mary, Ewansom, Sebastjanom. Njihova globoka vera, zaupanje v Boga Očeta mi bosta ostali kot svetel zgled v naših mrkih sivih dneh.

Hvala za pogovor.

Pogovarjal se je
Damjan Hlede

Stranka krščanskih demokratov ustanovila Politično akademijo Janeza Evangelista Kreka

Stranka Slovenskih krščanskih demokratov je ustanovila Politično akademijo Janeza Evangelista Kreka. Gre za ustanovo, ki bo usposabljal strankine aktiviste za dejavnosti v demokratični in politično pluralistični družbi. Sedež Akademije bo začasnó v Kanalu, potem ga bodo prenesli v Ljubljano. Njen predstojnik bo Edvard Stanič, bivši glavni tajnik Slovenskih krščanskih demokratov.

Nova ustanova je v pripravi na bližnje lokalne volitve v Sloveniji izdala posebno številko strankinega priročnika. Volitve naj bi simbolično pomenile »trgatev« plodov, ki jih je stranka vložila v volilne priprave. V uvodnem zapisu je Edvard Stanič poudaril, »da je treba politične tekmece prehiteti z znanjem, s sposobnostjo in na koncu še z uresničnimi obljubami. To bo najboljša trgatev.«

Stranka Slovenskih krščanskih demokratov šteje okrog 34 tisoč čla-

nov, organizirana pa je v 62 občinskih odborih in v 365 krajevnih organizacijah. Na državnozbornih volitvah leta 1992 je prejela nad 172 tisoč glasov.

Potrebno opozorilo

Večkrat se pojavljajo na naših vratih razni trgovski agenti, ki ponujajo vse mogoče: knjige, kuhinjske in tehnične pripomočke, včasih celo v povezavi z različnimi bogatimi darili. Tudi televizija ima tovrstno reklamo. Previdnost zato ne bo nikoli odveč.

Če te kdaj kaj zanima, dobro preberi vse klavzule, predvsem tiste napisane z malimi črkami, da ne boš zapadel v težave. Če pa se je zgodilo, da si podpisal/a pogodbo in si se potem premislil, ti je po zakonu dovoljeno, da v teku 7 dni po podpisu pošlješ odklonilno pismo na naslov prodajalca in tako naročilo prekličesh. Vsakemu je dano, da se pred takimi vsiljivci zabrani.

Letošnja Cecilijanka posvečena Simonu Gregorčiču

Letošnja revija pevskih zborov Cecilijanka, ki jo prireja Zveza slovenske katoliške prosvete iz Gorice, se bo odvijala v soboto in nedeljo, 12. in 13. novembra, v Kulturnem domu v Gorici.

Posvečena je Simonu Gregorčiču ob 150-letnici njegovega rojstva. Sodelujejo zbori iz Goriške, Tržaške, Kanalske doline, Koroške in Slovenije. Številni izvajajo Gregorčičeva dela.

V soboto bodo nastopili moški zbor Mirko Filej (vodi Zdravko Klanjšček), MePZ Podgora (Mirko Špacapan), Fantje izpod Grmade (Ivo Kralj), Sovodenjska dekleta (Sonja Pelicon), moški zbor Kras iz Opatjega sela (Anton Klanjšček), MePZ Lojze Bratuž (Stanko Jericijo), moški zbor Skala iz Gabrij (Andreja Konjedic) in MePZ Hrast iz Doberdoba (Hilarij Lavrenčič).

V nedeljo bodo sodelovali: MePZ Štandrež (Tiziana Zavadlav), moški zbor Št. Maver (Gabrijel Devetak), Višarski kvintet iz Ukev (Anna Missoni), moški zbor Andrej Paglavac iz Podgore (Marjan Ciglič), dekliški iz Škocijana na Koroškem (Helka Mlinar), moški zbor Soča iz Kanala (Klemen Nanut), MePZ Rupa-Peč (Zdravko Klanjšček), moški zbor Hermes Grion iz Tržiča (Giovanni Tomatis) in MePZ F.B. Sedej iz Števerjana.

KNJIŽNE NOVOSTI

Palme mučeništva - knjiga o žrtvah nasilja med duhovniki in redovniki med revolucijo v Sloveniji

Mohorjeva družba iz Celja je pred dnevi predstavila novo knjigo, ki je zelo pomembna in aktualna sedaj, ko se v Sloveniji veliko razpravlja o narodni spravi. Sprava namreč predvsem pomeni, da se ugotovi resnica o dogodkih med vojno oziroma revolucijo in po njej. Vsaka stran naj bi sprejela odgovornost - mislimo na moralno, etično in politično - za dejanja, ki jih je povzročila v omenjenem obdobju, ko se je v Sloveniji vzporedno z osvobodilno vojno izvajala tudi komunistična revolucija. V tak zgodovinsko-politični okvir gre uvrstiti tudi knjigo z naslovom *Palme mučeništva. Obsega 372 strani, obravnava 237 žrtev nasilja v času od leta 1940 do 1962 v vrstah slovenskih duhovnikov, bogoslovcev, redovnih bratov in sester. Natančneje: 123 duhovnikov, 68 bogoslovcev ter 46 redovnih bratov in sester.*

Avtorji knjige so Anton Pust, Zdravko Reven in Božidar Slapšak. Naslov je vzet iz pastirskega pisma, ki ga je namenil nadškof Gregorij Rožman leta 1943 vernikom. O knjigi se bo zaradi njene pomembnosti in aktualnosti zagotovo še pisalo in razpravljalo.

Knjigo je na pot v javnost pospremil tudi ljubljanski nadškof in slovenski metropolit dr. Alojzij Šuštar. Dramatičnost dogodkov v preteklosti, ki so ogrožali predvsem duhovnike, redovnike in nasploh verne ljudi, je po nazoril z mnenjem, da bi bil med žrtvami revolucije v Sloveniji lahko tudi sam, če ne bi bil leta 1941 poslan v Rim študirat.

M.

Zgodovinski oris openske župnije

V začetku letošnjega leta je izdala župnijska skupnost na Opčinah dragoceno publikacijo z naslovom *Opčine-Zgodovinski oris župnije* izpod peresa prof. Ivana Artača. Knjigo vzamemo radi v roke, saj je že na pogled zelo vabljiva. Magda Samec in Paolo Magnani, ki sta jo odlično opremila, sta vnesla med pregledno napisani tekst vrsto zanimivih fotografij, ki dajejo publikaciji še poseben čar.

Ko pa začnemo knjigo prebirati, je nekako ne moremo odložiti, saj teče pripoved jasno in urejeno; nevsi-ljivo se pred našimi očmi vrstijo dogodki in ljudje iz preteklosti tega našega pomembnega kraja, ki je sicer izgubil že marsikatero značilnost in vaški značaj, ohranil pa vitalnost, samozavest in pokončnost svojih prebivalcev.

Za jasnimi in enostavnimi poustvarjanjem preteklosti pa občuti bralec trud in trdo delo, ki je omogočilo avtorju, da nam je ustvaril tako privlačen in izčrpen tekst. V skladu z njegovim načinom dela so tudi dragoceni prispevki sodelavcev Berte Vremec in Draga Štoke ter fotografije, ki jih je zbral Zvonko Vidau, ter zemljevidi Marka Štoke. Njegovo raziskovanje sega daleč v preteklost, tja do 13. stoletja.

Avtorjev sprehod skozi čas teče umirjeno, a obenem tudi čustveno prizadeto. Njegovo občudovanje velja velikim predstavnikom iz duhovniških vrst, ki so delovali v dobro

svojih vernikov in skrbeli za njihov duhovni in telesni blagor. Posebno je pozoren do preganjanih, ki so žrtvovali med obema vojnama in v fašističnem obdobju svoje sposobnosti in moči vsej skupnosti.

Prikaz je napisan nekako sine ira et studio: na podlagi skrbno izbranih in dokumentiranih podatkov si lahko bralec sam ustvarja mnenje, svojega avtor nikoli ne vsiljuje. Večjo pozornost posveča pozitivnim dejstvom, negativno niza nevsiljivo in dosega prav na ta način večji učinek, saj kar vabi človeka h kritičnemu in samostojnemu razmišljanju. Prav ta umirjeni ton daje avtorjevemu delu posebno vrednost, ki jo v današnji publicistiki tako zelo pogrešamo.

V knjigi vstajajo pred nami podobe domačih in mestnih cerkvenih osebnosti. Posebno dramatična sta zapisa o prvi svetovni vojni in o novi maši g. Jurce, openskega domačina, v fašističnem obdobju. Bralec lahko zaznava iz umirjenega in jasnega opisivanja stisko župnikov v odnosih do politične, a predvsem do cerkvene oblasti.

V knjigi najde prostor tudi pričevanje o napetih odnosih med cerkvenimi predstavniki in nekaterimi vaščani po drugi svetovni vojni in o nesporazumih s številnimi tujci, ki so se naselili v vasi in nekako izpodjedajo njeno identiteto.

Knjiga seveda ne zaobjema celotne zgodovinske podobe Opčin, saj se omejuje le na župnijsko skupnost in

Mednarodno posvetovanje Otroški govor in manjšine

Mednarodno posvetovanje Otroški govor in manjšine, ki bo v Špetru 11., 12. in 13. novembra, je naletelo na veliko zanimanje tako v deželi kot zunaj nje. Svoj pristop k pobudi so že sporočile vse občine obmejnega pasu (Trbiž, Naborjet-Ovčja vas, Režija, Bardo, Neme, Tipana, Tovorjana, Podbonec, Špeter, Sovodnje, Grmek, Dreka, Sv. Lenart in Srednje) ter kar-nijska občina Sauris, poleg tega pa še druge večje občine videmske pokrajine, tako sam Videm, Čedad, Codroipo, Palmanova, S. Daniele, Tolmezzo, Čenta ter še Oglej, Tricesimo, Palazzo, Buttrio, Maiani, Enemonzo. Pristopile so tudi nekatere občine iz por-denonske in goriške pokrajine, seznam pa se iz dneva v dan daljša in bo izčrpen verjetno šele ob sami otvoritvi posvetovanja, ko bodo spregovorili predstavniki šolskih, pokrajinskih in deželnih oblasti, videmske univerze in evropskih institucij.

Svojo prisotnost na posvetovanju so napovedale tudi številne ustanove in združenja, tako na primer Furlansko filološko društvo, Institut di Culture Furlane, izseljeniška organizacija ALEF, Istitut Cultural Ladin iz doline Fassa ter združenja iz Sardinije, Bazilikate in Kalabrije.

Poleg voščil za uspešen potek posvetovanja dobiva študijski center Nediza, ki je organizator posveta, tudi številne izraze simpatije in solidarnosti, ki kažejo, da je pobuda naletela na velik odmev in da je tematika ohranjanja jezikovne identitete tako v Furlaniji kot zunaj nje živa in zrelo občutena. Posvetovanje se torej kaže kot zanimivo in spodbudno, saj bo na njem prišlo do soočanja različnih izku-stev in plodne razprave.

Tajništvo posvetovanja zbira prijave udeležencev, ki prihajajo iz tujine in drugih italijanskih dežel, ter pripravlja vse potrebno, da bo nekajdnevno bivanje gostov v sru Benčije koristno in prijetno tako z vidika spoznavanja kulturne podobe Benčije kot z vidika same namestitve.

Za informacije in prijave je tajništvo na voljo od 8. do 16. ure (telefon 0432-727490, fax 727152).

Predstavitve video-filma in priložnostne publikacije

Pomemben skupen dosežek slovenske in italijanske osnovne šole

V petek, 11. novembra, bo ob 18. uri v veliki dvorani srednje šole G. Randaccio v Tržiču (ul. Canaletto) pod pokroviteljstvom in s sodelovanjem občine Tržič predstavitve video-filma in priložnostne publikacije MI Z VAMI - VOICON NOI, ki predstavljata zadnjih pet let sodelovanja in skupaj prehojene poti med osnovnima šolama Largo Isonzo iz Tržiča in Otona Župančiča iz Gorice. Didaktični ravnateljstvi obeh šol sta v osebi dr. Mirke Brajnik in dr. Luigine Morsolin pritegnili k izvedbi projekta goriško pokrajinsko upravo, Kmečko banko iz Gorice in Svet slovenskih organizacij, ki so omogočili uresničitev zanimive zamisli oziroma predstavitve bogatega sodelovanja slovenske in italijanske osnovne šole.

organizacije v njenem okviru. Odveč se mi zdi seznam pomembnih sodobnih osebnosti, predvsem zato, ker je nujno pomanjkljiv.

Knjiga bo zanimiva za kateregakoli braleca, ki se želi seznaniti z našo preteklostjo; to pa je prav gotovo potrebno vsakomur izmed nas, saj moremo le iz korenin rasti v prihodnost.

Nada Pertot

Razgovor z Ledo Dobrinja, neutrudno pobudnico oživljanja istrskega podeželja

Sociologinja Leda Dobrinja, doma iz Loparja, sodi med najbolj prizadevne pobudnike za oživitev istrskega podeželja. V obnovljeni domači »hiši od Čjuda« je v okviru centra VITA priredila likovne kolonije z več razstavami, kulturne večere, programe za manjše intelektualne skupine. V zaključni fazi čaka turistični vodič po Marezigah z okolico. V načrtu je pridobitev in usposobitev malega kmečkega muzeja. Pripravlja tudi mladinski raziskovalni tabor, v sodelovanju s hrvaško Istro pa kiparski simpozij. V projekt oživljanja se je vključil širši krog ljudi ne samo iz študijskih krožkov. Pravkar pa razvija načrt promocije istrskega podeželja v turizmu, ki bo ob pomoči pristojnega ministrstva na seminarjih za usposabljanje svetovalcev v turizmu, iz delan v poslovni načrt. Ob vseh teh aktivnostih se nam je avtorica odzvala za pogovor.

Že lep čas te spremljamo, kako vrejo iz tebe ideje in načrti v zvezi z oživljanjem istrskega podeželja, vendar se nekateri močno zatikajo na poti do njihove uresničitve. V čem je problem?

»Problem je v tem, da nima istrsko podeželje lastnega kadrovskega potenciala, ki bi pridobil svojim možnostim primerne projekte. Po desetletjih zanemarjanja se projekti pojavljajo občasno, posamično in brez zadostne systemske podpore. Tudi niso komercialno in politično dovolj zanimivi, ker ne nosijo hitrih dobičkov. Zato se sama lotem več stvari hkrati, ker so akcije med seboj soodvisne in je lažje pridobiti sredstva za posamične projekte.«

Stemiaktivnostmišiv bistvu»sama sebi edini delodajalec«, saj nimaš drugih dohodkov. Kako shajaš oz. kakšen je tvoj kruh?

»V bistvu je bila moja odločitev, da se posvetim tem projektom, malo noro dejanje. Pri iskanju oz. odpiranju lastnega delovnega mesta sem ugotaljvala, da brez kapitala v konkurenci z družbenim sektorjem nimam nobenih možnosti. Treba je bilo ustvariti kapital. Tega pa v mojem primeru predstavljajo zemlja, stoletne izkušnje in kultura, ki je zrastle tu. Moj kruh je prav

tako trdo zaslužen in zato enako sladek, kot je bil kruh mojih prednikov.«

Kje si našla moč, da vztrajaš na tej poti v okoliščinah, ki ti niso nikdar bile naklonjene?

»V tem trenutku bi ne zamenjala svojega dela z ničemer. Gradim namreč na svojih koreninah in angažiram vse svoje sposobnosti in znanja. Sproti ustvarjam svoje delo. Tudi delo je igra, ki mora, da bi bilo zanimivo in motivacijsko, vključevati tudi neznanke in negotovosti. Na začetku pa sem se velikokrat jezila in tudi obupavala.«

Na kolikšno podporo si naletela v matični občini in pri drugih krajevnih dejavnikih?

»V občini je podpora vse večja, čeprav še vedno simbolična. Projekti najdejo hitrejšo podporo na republiški ravni. Tako je pravkar prispel odgovor ministrstva za kmetijstvo, da vas Lopar izpolnjuje pogoje za vključitev v projekt CRPOV (Mednarodni sklad za celostno obnovo podeželja in urejanje vasi). Seveda bo potrebno del teh sredstev zagotoviti tudi na občinski ravni. Zato bo treba delež sredstev za kulturo in kmetijstvo, kjer je projekt oživljanja že našel svojo podporo, nekoliko povečati, da bi na ta način pridobili republiška sredstva. Gre namreč tudi za republiško sofinanciranje javnih del, ki bi brez občinske soudeležbe ostalo neizkoriščena možnost. Upam, da bomo z občino našli skupen jezik, saj predstavljajo te akcije v bistvu operacionalizacijo načrta razvoja naših demografsko ogroženih območij.«

»Hiša od Čjuda« nam je mnogim postala že kar domača. Kdaj lahko računamo, da se bomo spet kaj srečali v njej?

»Hvala, veseli me, da hišo tako doživljate. Kar nekaj stvari čaka na realizacijo; med njimi razne predstavitve kot npr. večer z istrskim rojakom Klavdijem Palčičem in še z vrsto drugih Istranov. Sicer pa se mora hiša dokončno urediti v etnografsko z malim družabnim prostorom.«

Hvala za prijazen odziv; želimo vam mnogo poguma in vztrajnosti v bodoče!

Milan Gregorič

nastajala priložnostna publikacija, ki je zadobila zajeten obseg in ki strokovno podrobneje opredeljuje vse opravljene skupne dejavnosti od leta 1989 do sedaj. Publikacija pojasnjuje vzgojne smernice in tudi rezultate, do katerih je pripeljalo zanimivo skupno delovanje. Pomembno je, da publikacija uveljavlja različne poglede na sodelovanje med šolama, saj so v njej prisotna stališča sociologa, staršev, učiteljev in obeh ravnateljic. Publikacijo so pripravili in uredili Giovanni Toplikar, Giuliana Bruschi, Irma Franchini za osnovno šolo Largo Isonzo iz Tržiča ter Sonja Klanjšček, Zdenka Kovic, Barbara Rustja in Dario Leban za osnovno šolo Oton Župančič iz Gorice.

Posebna zahvala izvajalcev video-filma in priložnostne publikacije MI Z VAMI - VOI CON NOI velja uvodoma navedenim pokroviteljem in goriški pokrajinski upravi, Kmečki banki v Gorici, Svetu slovenskih organizacij, ravnateljstvu slovenskih sporedov deželnega sedeža RAI v Trstu, Miroslavu Košuti in vsem sodelujočim otrokom ter njihovim staršem kakor tudi vsem tistim, ki so tako ali drugače prispevali svoj delež.

ZAKON O VRTNARJENJU
Stroj, ki ga najmanj rabite, deluje najbolje.

(Murphyjevi zakoni
Arthur Bloch)

Doživet poklon Šorlijevi in Bratužu

Leta 1957 je izšel v Gorici v bibliofilski izdaji iz z uvodom dr. Antona Kacina sonetni venec Ljubke Šorli z naslovom Venec spominčic na grob. Knjiga je ostala dolgo zamolčana še zlasti v matični domovini, čeprav gre za enkratno delo, spomenik živi zakonski ljubezni, ki sublimira v trpljenju, ki traja tudi po smrti, po tragičnih preizkušnjah. Ljubka Šorli in Lojze Bratuž — ta par je bil in ostaja za primorskega človeka simbol. Sta vzornika nesebičnega razdajanja za narod, za kulturno in duhovno rast primorskega ljudstva. Mogoče prav zato je bila v nedeljo, 6. t.m., cerkev v Štandrežu polna ljudi od blizu in daleč, ki so prišli na spominski večer v priredbi moškega zbora Mirko Filej, ki so ga poimenovali prav po naslovu sonetnega venca Šorlijeve. Ob mednarodnem letu družine so bile bogate in globo-

ke misli teh verzov resen izziv udeležencem, da se zamislijo o vrednotah, ki naj vladajo v tej osnovni celici človeške družbe.

Vzdušje je bilo izredno zbrano. Pevci so pod vodstvom Zdravka Klanjščka ubrano zapeli Bratuževe Kraguljčke; briški rojak Peter Simoniti, ki je pobudnik te postavitve sonetnega venca, je uvedel večer. Članica gledališke skupine Teharje iz Celja Sonja Mlejnec je izbrano podala sonete, ki sestavljajo to edinstveno pesnitev. Med posameznimi soneti je orglar prof. Hubert Bergant izvajal vrsto skladb in odlomkov orgelskih mojstrov vseh časov, ki so prispevali k globljemu doživljanju verzov Ljubke Šorli. Moški zbor Mirko Filej pa je s štirimi pesmimi zelo primerno in uglašeno s sporočilom večera sklenil spominski poklon.

Župnija Štandrež ima župnijski grb

Posnetek z nagrajevanja v štandreški dvorani. Spredaj zmagovalci Boris Lutman, v ozadju MePZ Štandrež

Tudi v našem listu smo spomladi objavili članek o natečaju, ki ga je pripravila župnija sv. Andreja v Štandrežu. Župnijski pastoralni svet je namreč hotel proslaviti sedemdesetletnico župnije in posvetitev župnijske cerkve s posebnim povabilom priznanim in nepriznanim umetnikom: predlagala jim je, naj si zamislijo in narišejo osnutek za župnijski grb. 30. septembra se je končal rok za predložitev risb in v župnijsko pisarno je dospelo 8 ovojnic, toliko umetnikov je namreč sodelovalo. Udeleženci natečaja so doma z Goriške (štiri), s Tržaške (dva) in iz Slovenije (dva). Prispevke je ocenila posebna komisija, ki so jo sestavljali prof. Milko Renner, g. Andrej Kosič, g. a Anica Pavio in g. a Joana Marušič. Po dolgem in nelahkem ocenjevanju in posvetovanju je komisija enoglasno sklenila, da podeli nagrado (1.500.000 lir) domačemu mlademu umetniku Borisu Lutmanu. Nagrajenec in vsi udeleženci so prejeli nagrado oz. priznanja na posebnem prazničnem večeru v soboto, 29. oktobra, v župnijski dvorani v Štandrežu. Po pevskem pozdravu domačega cerkvenega pevskega zbora je napovedovalka prebrala obrazložitev, ki jo je pripravil sam nagrajenec, B. Lutman: »Grb sestavljajo štiri bistveni simboli. Na levi strani grba stoji stiliziran križ sv. Andreja apostola. Ta je neposredno povezan s spodnjim delom grba (skupaj povezana trakova) oziroma simbolom, ki predstavlja vero oz. Cerkev. Na desni strani pa je klas žita, ki predstavlja štandreško skupnost, saj je simbol nekdanje štandreške občine. V sredini pa je še cerkev v današnjih obrisih: simbol štandreške župnije v današnjem ča-

Nagrajeni grb, delo domačega umetnika Borisa Lutmana

su. Vsi simboli so bodisi grafično kakor tudi pomensko neposredno povezani.«

Podelitvi nagrade in priznanja je prisostvovalo domače občinstvo in gostje. Večer je sklenil koncert Fantovskega okteta iz Dornberka, ki je zapel 15 narodnih in domovinskih pesmi.

Na stenah velike dvorane so bili razstavljeni izdelki vseh umetnikov, tako da jih je občinstvo lahko občudovalo. Ugotavljali smo, da komisija ni imela lahkega dela, saj so se udeleženci zelo potrudili in skušali predstaviti župnijsko skupnost v Štandrežu čim bolj originalno in natančno. Borisu Lutmanu čestita ob tem dosežku celotna domača župnijska in vaška skupnost in mu želi vztrajnosti in uspehov na življenjski poti.

A.L.

ZVEZA SLOVENSkih KULTURNIH DRUŠTEV v sodelovanju z drugimi vabi na dobrodelno prireditve združeni za UNICEF - prikaz različnih kulturnih izročil, v soboto, 12. novembra 1994, ob 19.45 v Gorici, v veliki dvorani UGG (ul. Rismondo 2).

Polaganje vencev v sovodenjski občini

Sovodenjska občinska uprava že vrsto let skupno s kulturno-prosvetnimi in športnimi društvi, z borčevskimi organizacijami ter sekcijo SSK za praznik vseh svetih počasti spomin padlih za svobodo slovenskega naroda. Pred posvečene spomenike položi venec.

Letos se je s polaganjem vencev začelo na Vrh sv. Mihaela. V Gabrjah je pel moški zbor Skala; v Rupi in Peči je pel mešani zbor Rupa-Peč, v Sovodnjah pa Sovodenjska dekle. Tu sta venec položili tudi sekcija SSK in delegacija Zveze borcev iz Nove Gorice.

Sekcija SSK za Sovodnje polaga svoj venec od leta 1980, prvega je položila pred gabrski spomenik, naslednje leto vsakokrat pred drugi spomenik v občini. V zadnjih letih polaga v središču občine v Sovodnjah pred spomenik, ki stoji pred poslopjem občinske uprave.

Remo Devetak

Podgora za vse svete

Spominsko svečanost je začela moška skupina Akord, ko je v nedeljo, 30. oktobra, spremljala predsednico SSO Marijo Ferletič in zapela pred spomenikom na bazoviški gmajni ter na grobu skladatelja Ubalda Vrabca v Rodiku.

V torek, 1. novembra, pa sta MePZ Podgora in MoPZ Akord najprej sodelovala na slavnosti pred spomenikom padlih v Podgori, skupaj z otroki domačega društva in MoPZ Paglavca, nato pa so pevci skupine Akord zapeli pred spomenikom padlih v Pevmi skupaj s tamkajšnjimi otroki in MoPZ Sabotin. Pred tem so podgorski pevci priskočili na pomoč cerkvenemu zboru iz Pevme pri obredih na pokopališču.

Ob 11.30 je MePZ Podgora sodeloval na glavni prireditvi na goriškem pokopališču, kjer so polagali vence SSO, SKGZ, slovenski konzul v Trstu in ministrica republike Slovenije Kljinarjeva, spregovorili pa so goriški senator Bratina, predsednik borčevske organizacije S. Poletto ter ministrica Kljinarjeva. Ob zvokih godbe na pihala iz Anhovega so naši pevci zapeli eno italijansko, eno furlansko in dve slovenski pesmi.

Vsi prisotni so se potem na povabilo podgorskih pevcev poklonili še na grobu Lojzeta Bratuža, kjer so moški skupine Akord zapeli Kraguljčke, spregovorila sta Silvino Poletto in dirigent dr. Mirko Špacapan. V popoldanskih urah so pevci nastopili še na domačem pokopališču v Podgori, kjer je obrede v dveh jezikih vodil g. Stanko Jericijo.

Tudi novembrski prazniki so lahko prilika za utrjevanje sodelovanja med dvema vasema (Podgora in Pevma) in za skupne proslave med sicer drugače mislečimi Slovenci. Škoda le, da se vsi ne zavedamo priložnosti, ki nam jih daje današnji čas za premostitev prastarih zaprek.

PD Podgora

Vahti v Števerjanu

Praznik vseh svetnikov je povezan z dolgoletnimi tradicijami, mimo katerih ne more njegovo praznovanje. V Števerjanu se ta dan zberejo pri župnijski sv. maši ob 10. uri vsi vaščani in tudi Števerjanci, ki so se izselili iz vasi. Tako srečanje še poveča in olepša praznik. Po maši je na trgu pred cerkvijo tradicionalno polaganje vencev pred spomenik padlim v 2. svetovni vojni in poklon njihovega spomina. Vence so tudi letos poleg občinske uprave položile vse vaške organizacije. Skupnemu poklonu z minutnim molkom, ki ga je predlagal župan Ivan Humar, je sledilo ubrano petje žalostink v izvedbi mešanega zbora Sedej pod vodstvom Bogdana Kralja. Zbor je za to priliko naštudiral Gallusovo *Ecce quomodo moritur iustus, tej pa je iz svojega železnega repertoarja dodal še Mavovo Tiste dni.*

Tudi na Jazbinah so se spoštljivo spomnili svojih padlih s komemoracijo ob spomeniku. Prisostvovalo je lepo število domačinov. Po maši so položili vence občinska uprava in vaške ustanove. Priložnostni govor je imel Mario Klanjšček. Sledilo je tradicionalno srečanje v gostilni Koršič, ki ga vsako leto pripravijo sorodniki padlih, ki jim je postavljen spomenik.

Delegacija števerjanske sekcije SSK, ki so jo sestavljali sekcijski tajnik Dominik Humar, predsednik Ivan Vogrič in člani sekcije Hadrijan Corsi, Damjan Terpin ter Lojze in Edi Hlede, so se med in drugo komemoracijo mudili na grobu Gradimirja Gradnika v Medani. Namesto venca so mu ponesli značilni slovenski motiv nageljna, rožmarina in roženkavta s krizantemami, povezovala jih je slovenska trobojnica.

V zgodnjih popoldanskih urah se je številna množica zbrala v cerkvi pri litanijah vseh svetnikov, nakar je sprevod krenil na pokopališče, kjer sta bili skupna molitev in branje božje besede. Liturgijo je spremljal mešani zbor z žalostinkami pod vodstvom organista Hermana Srebrniča.

V.

Plin v Sovodnjah

Občinski svet je 10.8.1989 odobril okvirni načrt gradnje plinovoda. Ker je plinovod speljan do državne meje tudi po sovodenjskem ozemlju, je občinski svet ob isti priložnosti poveril odboru nalogo, da se pri gradnji plinovoda zagotovi napeljava plina na občinsko območje. Družba SNAM je predlog občine tudi osvojila in zgradila potrebno pripravo pri sovodenjskem pokopališču. Načrt je pripravil (sedanji) konzorcij Cisarfo, ki je čakal na državno posojilo iz Rima. Posojilo je bilo odobreno v decembru 1992, dokončno pa lani februarja.

Prve dni oktobra so na sovodenjski občini oddali dela za uresničitev plinskega omrežja. Srečanja so se udeležili župan Vid Primožič, predsednik konzorcija Cisarfo (nekdanjega CAFO) Vincenzo Sfiligoj, načrtovalec in vodja del Vittorio Ronchi ter tehniki konzorcija Cisarfo in podjetja Conf. Beton iz Spilimberga, ki bo izpeljalo načrtovana dela.

Omenjeno podjetje je že oktobra vkopalo glavno cev v Ul. 1. maja ter dalo asfaltno prevleko. V novembru začnejo z vkopavanjem priključkov v drugih ulicah. Že v novembru naj

Rupa - Peč

G. nadškof je 4. novembra sklenil pastirski obisk, ki ga je bil v glavnem opravil 12., 13. in 14. marca preteklega leta. Moral je biti prav zadnji v nadškofiji zaradi smrti župnika prof. Dragotina Butkoviča. Ta zaključni del obiska pa je obsegal srečanje z župnijskim upraviteljem, maševanje za župljane ter sestanek s člani župnijskih svetov, ker ti tesneje sodelujejo pri vodenju župnije.

G. nadškof je prikazal značaj in naloge župnijskih svetov. Dajal je nasvete in smernice, ki naj poživijo delovanje za božje kraljestvo, saj posegajo v življenje župnije, dekanata in nadškofije. Opirajo se na tri stebre, t.j. na katehezo, zakramente in dobrodelnost. Navajal je zglede dela drugod, kako namreč poživljajo bogoslužje, kako vodijo pouk vere (kateheze) otrok, mladih, zarončenec, zakoncev ipd. Zavzeti so za nove prijeme pri petju, molitvi, igrah z otroki itd.

Na dan je prišel tudi stari problem naziva župnije in nedeljske maše na Peči. Skušal ga bo rešiti. A v vsem naj vlada edinost, saj se skupnost le polagoma gradi in ustvarja. Glede maš na splošno je zopet poudaril, da naj bi jih bilo manj, toda te naj bi bile bolj doživete.

Zahvaljujemo se vsem, ki so sodelovali pri pripravi in izpeljavi tega obiska, zlasti gospe, ki ne le ob priložnostih, kot je bil zadnji pastirski obisk, pač pa skozi celo leto čistijo in krasijo cerkvi v Rupi in na Peči, ter gospe, ki je s pomočjo iz Gabrij poskrbela za postrežbo, ter vsem članom župnijskih svetov. G. nadškofu pa še posebej.

ŽU

Razstava V. Klanjščka v Kulturnem domu odprta do 13. t.m.

V galeriji Kulturnega doma v Gorici (ul. I. Brass 20) bo odprta razstava goriškega slikarja Vladimira Klanjščka do nedelje, 13. novembra. Razstava je odprta po sledečem urniku: od 9. do 12. ure ter v večernih urah med raznimi prireditvami; prireja jo upravni odbor Kulturnega doma Gorica.

Zdravnica Pavla, naslednji gost goriškega Kulturnega doma

V četrtek, 10. novembra 1994, bo ob 18. uri v Kulturnem domu v Gorici (ul. Brass 20) srečanje s partizansko zdravnico dr. Pavlo Jerina-Lah ob izidu njene knjige spominov Partizanska bolnišnica Pavla v Trnovskem gozdu. O knjigi in avtorici bosta ob tej priložnosti spregovorila dr. Anton Prijatelj in dr. Ivan Cibič. Na predstavitvi bo z glasbeno spremljavo sodeloval tudi pianist prof. Aleksander Vodopivec.

Predstavitve sodi v okvir tradicionalnih »četrtkovih srečanj z avtorjem«, ki jih že vrsto let z uspehom prireja upravni odbor goriškega Kulturnega doma.

bi predstavniki konzorcija Cisarfo sklicali sestanek s prebivalci, jim posredovali potrebne informacije o priključitvi k plinskemu omrežju. Napeljava plina v Rupo in Peč pa je še na ravni razgovorov med občino in konzorcijem. Remo Devetak

9. srečanje oktetov Primorske

Boris Pangerc govori na srečanju oktetov (Foto Kroma)

V Babni hiši v Ricmanjih se je po treh letih zastoja - kateremu so botrovala popravila poslopja - zopet odvijala tradicionalna prireditev Srečanja oktetov Primorske, ki je bilo že deveto po vrsti. Srečanje je priredilo domače kulturno društvo Slavec.

Nastopilo je osem primorskih oktetov, in sicer Sovodenski dekleta, Vrtnica iz Nove Gorice, Bori iz Postojne, Pr'farci iz Spodnje Idrije, Simon Gregorčič iz Kobarida, France Bevk iz Otaleža ter okteta Škofije in Bača. Častni gostje nedeljskega srečanja so bili pevci okteta Valvazor iz Litije, ki so sicer nastopili s samo-

stojnim koncertom tudi dan prej, v soboto, 5. t.m., v dvorani društva Skala v Gropadi. To je bil prvi nastop okteta Valvazor med Slovenci v Italiji, do katerega je prišlo na pobudo Tržaškega okteta.

Uvodni govor je imel tržaški pokrajinski predsednik Zveze slovenskih kulturnih društev Boris Pangerc, ki je dejal, da je kultura tisto orožje, po katerem moramo Slovenci seči v času, ko se nad našo narodnostno skupnostjo ponovno zgrinjajo nevihtni oblaki. Udeležence je v imenu generalnega konzulata republike Slovenije v Trstu pozdravil tudi konzul Tomaž Pavšič.

SSk o slovensko-italijanskih odnosih

Prejeli smo z prošnjo za objavo

Slovenci v Italiji imamo ves interes, da so odnosi med Slovenijo in Italijo čim boljši. Zato SSK izraža upanje, da bosta državi nadaljevali začetni dialog o posodabljanju osimskih in drugih sporazumov ter naposled dosegli dogovor ob spoštovanju dostojanstva in zakonitih koristi obeh strani.

Tako je ugotovilo deželno tajništvo SSK na svoji zadnji seji v petek, 4. t.m., v Nabrežini. Na seji je prišla med drugim do izraza zaskrbljenost zaradi nekaterih znakov zaostrovanja odnosov med soseda. S tega vidika je posebno zaskrbljujoče stališče, ki ga je zavzelo

Nacionalno zavezništvo, eden izmed stebrov sedanje italijanske vladne večine, po katerem naj bi bil pogoj za pridruženje članstvo Slovenije v Evropski uniji njen pristonek na ustanovitve »transnacionalne avtonomne istrske regije«. Očitno gre za novo preobleko starega revanšizma, pa tudi za grobo vmešavanje v notranje zadeve dveh suverenih držav, ki lahko le poslabša odnose v tem delu Evrope.

SSk ob tem ponovno opozarja na neurejen položaj slovenske manjšine v Italiji. To vprašanje je v dnevnem redu tudi v sedanjih pogovorih med Italijo in Slovenijo. Nujno bi bilo, da bi osrednje oblasti obeh držav, začeniši s predsednikoma obeh vlad, naposled sprejela prošnjo predstavnikov slovenske narodnostne skupnosti v Italiji in jih zaslišale, saj spoštovanje dostojanstva manjšine zahteva, da lahko nastopa kot subjekt.

To velja predvsem za osrednje italijanske oblasti, ki doslej na zadevne prošnje predstavnikov Slovencev v Italiji niso niti odgovorile. SSK zato znova predlaga, da bi čim prej prišlo do vložitve v parlamentu zakonskega osnutka za globalno zaščito, ki so ga pred letom dni izdelale vse najpomembnejše komponente naše skupnosti, in da bi potem ta osnutek Slovenci v Italiji podprli s skupno manifestacijo v Rimu.

Deželno tajništvo SSK je na svoji zadnji seji obravnavalo še vrsto vprašanj, ki zadevajo sedanji narodnostni trenutek Slovencev v Italiji, od prizadevanj za oblikovanje novega skupnega vsemanjšinskega predstavnštva do načrta za preoblikovanje gorskih skupnosti v Furlaniji-Juljski

Tudi letos se bomo zbrali pri hvaležnici

Tudi letos se bomo slovenski verniki na Tržaškem zbrali v stolnici sv. Justa, da se udeležimo vsakoletne maše hvaležnice. Letos bo potekala v nedeljo, 13. t.m., ob 16. uri. Letošnja je že 14. po vrsti in je pomembna tudi zato, ker je mišljena tudi kot priložnost, da se slovenski del tržaške škofije vsaj enkrat na leto sreča s svojim nadpastirjem v tržaški stolnici.

Maševanje bo kot običajno vodil tržaški škof msgr. Lorenzo Bellomi, ki si je letos - v letu družine - za svojo homilijo izbral temo Družina-žarišče novega upanja. Potek obreda bosta povezovala dva zakonca; zakonci in njihovi sinovi bodo tudi brali prošnje. Letošnja hvaležnica bo torej močno zaznamovana družinsko problematiko.

Drugače se potek letošnje hvaležnice ne bo zelo razlikoval od prejšnjih. Kot običajno, se bodo maše udeležili skavtje in skavtinja v krojih, verniki pa bodo prinesli pred oltar svoje darove. S petjem jo bosta spremljala združeni zbor ZCPZ pod vodstvom Edija Raceta ter otroški zbor Kresnice od Sv. Ivana, ki ga vodi s. Karmen Koren.

Zbor J. Gallus pel v Oberšljanu pri Komnu

V nedeljo, 6. t.m., se je v obnovljeni cerkvi Marijinega vnebovzvetja v Oberšljanu pri Komnu odvijal koncert nabožne glasbe, ki ga je izvajal tržaški zbor Jacobus Gallus. Koncert je končal preznovanje ob preselitvi sežanske glasbene šole v nove prostore v sklopu Poslovno-kulturnega centra Srečka Kosoveca v Sežani. Potekal je kot poklon skladatelju Ubaldu Vrabcu, po katerem nosi ime komorna dvorana Glasbene šole v Sežani.

Oberšljanska cerkev je bila za to priložnost nabito polna, številno občinstvo pa je izvajanje tržaških pevcev nagradilo z navdušenim ploskanjem. Zbor je izvajal program, s katerim se je v pretekli sezoni tržaško občinstvo dobro seznanilo na seriji številnih koncertov, ki so potekali po raznih tržaških cerkvah in o katerih smo v našem listu večkrat poročali. 25. septembra se je odvijal Koncert nabožne glasbe tudi v župnijski cerkvi v Štandrežu. Spored je povezovala Tamara Stanese, tržaške pevce pa je na začetku pozdravil ravnatelj sežanske glasbene šole Leander Pegan.

Naj še omenimo, da je bila uradna otvoritev novih prostorov sežanske glasbene šole 4. t.m., ko so komorno dvorano poimenovali po Ubaldu Vrabcu.

Premalo poudarjamo

Vsako tretjo nedeljo v mesecu je v katarski bolnišnici sv. maša za slovenske vernike. Sv. maša ni namenjena le bolnikom, temveč vsem vernikom. Dejstvo je pomembno, ker je maša v bolnišnici in v popoldanskem urniku. To je edina sv. maša v slovenskem jeziku na nedeljo popoldan in se je lahko udeleži vsakdo.

Morda ji pripisujemo premalo pomembnosti in premalo obveščamo ljudi, zato je tudi prisotnost skromna.

Vsak duhovnik naj večkrat opozarja o njej ljudi v svoji župniji in naj zanjo izvejo tisti, ki bi si želeli popoldanske maše ob nedeljah.

V nedeljo, 20. t.m., bo sveta maša v bolnišnici ob 17.15.

krajini, ki ga izdeluje deželna uprava.

Usoda škedenjske železarne še vedno negotova

V trenutku, ko gremo v tisk, še ne vemo, kako se bodo razvile zadeve glede problemov škedenjske železarne. Za 10. november, je napovedano zaprtje velikega plavža. To pa bi bil uvod v zaprtje obrata samega. Delavci so zato začeli »stražiti« plavž in blokirali vse dostope do obrata, napovedujejo pa zaostritev vseh oblik sindikalnega boja. V torek je minister za industrijo Vito Gnutti sprejel komisarje škedenjske železarne.

20 let spomenika padlim v Mačkoljah

Vse mačkoljanske komponente so se v nedeljo, 6. t.m., zbrale, da bi skupno proslavile 20. obletnico spomenika padlim v Mačkoljah. Skupen nastop je bil velike važnosti zlasti zaradi težavnih časov, v katerih živi naša manjšina, ki narekujejo čimbolj skupno delovanje za obstoj naše skupnosti, za ohranitev identitete in narodne pripadnosti.

Uvodoma je nastopil pihalni orkester Breg, sledila je minuta molka, za njo pa recitacija mačkoljanskih

osnovnošolcev. Pevska zbor (Primorsko in Mačkolje) sta skupno zapela žalostinko.

Slavnostni govornik je bil dolinski podžupan dr. Aldo Štefančič, ki je poudaril potrebo po sožitju ter premostitvi ideoloških razlik med različnimi komponentami naše skupnosti.

To v času, ko se v italijanski vladi ponovno pojavlja fašizem in ko se je treba zopet boriti za pravno priznanje temeljnih narodnih pravic.

Pred novo izdajo revije ZCPZ

20. novembra bo v Kulturnem domu v Trstu tradicionalna revija Zveze cerkvenih pevskih zborov, na kateri bo nastopilo več pevskih zborov s Tržaškega, tako cerkvenega kot posvetnega značaja. Na sliki vidimo posnetke z lanske revije ZCPZ, ki je potekala ob 30-letnici te priznane organizacije.

NA ZAHVALNO NEDELJO BO V NABREŽINI, 13. NOV., poleg tradicionalne zahvalne pobožnosti v CERKVI in srečanja z vinom in kostanjem PRED CERKVIJO (po maši) tudi PRIREDITEV V ŽUPNIJSKI DVORANI ob 17.30 z veseloigro Bogataška norost v izvedbi gledališke skupine Beseda iz Trsta.

Mladi zvoki centra Emil Komel

V pričakovanju na odprtje nove male dvorane v Katoliškem domu v Gorici bodo obarvali letošnjo glasbeno jesen zvoki mladih izvajalcev. Mladim smo zaupali tri glasbene večere, ki so pestri glede na program, instrumentalno zasedbo, izbiro izvajalcev in različnost prizorišča. Nekateri mladi koncertanti se že uveljavljajo v glasbenem svetu, drugi si uspešno utirajo pot vanj, tretji pa - to so učenci Slovenskega centra za glasbeno vzgojo - stremijo za tem, da bi si ga čimbolj osvojili.

V torek, 15. novembra, se nam bosta predstavila v Sedejevem domu v Števerjanu ob 20.30 šestindvajsetletni čelist Oleg Galperin iz Sankt Peterburga in tržaški 26-letni pianist Luca Ferrini. Izvajala bosta skladbe Schumanna, Dvořaka, Škerla, Škerjanca in Šostakoviča.

V sredo, 23. novembra, pa bo ob 20. uri v občinski glasbeni sobi v Doberdobi v sodelovanju s Pihalnim orkestrom Kras iz Doberdoba nastopil Ljubljanski kvartet klarinetov; kvartet, ki deluje s tem imenom komaj nekaj mesecev, se je že dobro uveljavil na slovenskih glasbenih odrih. Sestavljajo ga mladi Andrej Zupan, Jože Kregar, Aljoša Deferrin in Dušan Sodja. Avtorji skladb torkovega koncerta pa so A. Uhl, F. Farkas, B. Adamič, C. Grudman in T.S. Smith.

V nedeljo, 18. decembra, bo ob 11.30 slovesna blagoslovitev novih šolskih prostorov sedeža Slovenskega centra za glasbeno vzgojo Emil Komel na Drevoredu 20. septembra št. 85 v Gorici. Ob odprtju novih prostorov bo glasbeno srečanje učencev Slovenskega centra za glasbeno vzgojo Emil Komel v komorni dvorani v samem sedežu v sredo, 21. decembra, ob 20. uri.

Nadžkofov pastirski obisk v Štandrežu

V Štandrežu se vedno nekaj dogaja: v cerkvi, v župnijski dvorani, v vasi itd. Pretekli ponedeljek smo imeli v gosteh g. nadškofa. Popoldne se je v župnišču razgovarjal z domačim župnikom. Zanimal se je zlasti za katehezo mladih in odraslih v župniji in za splošno versko stanje. Pred večerno sv. mašo, ki jo je sam vodil v župnijski cerkvi, je srečal letošnje birmance.

Polagal jim je na srce krščansko življenje in razlagal zakrament sv. birme kot začetek odraslega, zrelega krščanskega udejstvovanja. Med sv. mašo je po evangeliju razmišljal o župnijskih pastoralnih in gospodarskih svetih. Omenil je, da so verniki v moči svojega krsta in birmanske potrditve vsi enako odgovorni za življenje, rast in duhovnost župnije. Župniki so delavci zakramentov, vsi verniki pa pastoralni sodelavci. Po maši z ljudskim petjem so g. nadškofa pozdravljali prisotni verniki in mu izražali dobrodošlico. Svoj obisk je nadškof Bommarco sklenil s srečanjem z obema župnijskima svetoma. Podal je nekaj misli o njunem nastanku, cilju in smislu. Poudaril je potrebo takih svetov, ki ne smejo biti sestavljeni le iz praktičnih župnikovih sodelavcev, ampak morajo jih sestavljati zreli kristjani, ki se poleg osebne duhovne poglobitve želijo poveseliti tudi krščanski rasti sester in bratov. Župnijsko občestvo se svojemu pastirju zahvaljuje za obisk in spodbudne besede ter mu želi vse dobro v škofovski službi.

Prijetno popoldne v Štandrežu

V okviru srečolova, namenjenega misijonom, ki je bil letos izjemoma v štandreški župnijski dvorani (ker je Katoliški dom v popravilu), sta v nedeljo, 30. oktobra, nastopila člana Dramskega odseka PD Štandrež Božidar Tabaj in Majda Zavadlav z enodejanko slovenskega avtorja Marijana Marince Človek, ki se ne more smejati oziroma, v štandreški predelavi, Človek brez smeha.

Prijeten prizor sta igralca že posredovala domačim gledalcem letos junija na Prazniku špargljev. Vsekakor je uprizoritev drugače zaživela v dvorani, ker je bila publika bolj pozorna kot na domačem prazniku, kjer se igralčevo izvajanje izgubi in pomeša med klepetanje, pitje...

Igralca sta delo uresničila pod vodstvom Janeza Starine, ki je postal že stalni gost dramske družine. Izrazito sta karakterizirala obe osebi: nekoliko sramežljivega in obotavljajočega se pacienta in odločno doktorico, ki poskusi vse, da bi možku vrnila smeh. Nazadnje ga »ozdravi« z branjem sodobne pesmi. S tem je Marinc naperil ostro bodico sodobnim avtorjem. Ker sta se v predstavi križala knjižni jezik doktorice in barvito štandreško narečje »bolnika«, je bilo vse skupaj še bolj pestro.

Gledalci so se ob gledanju zabavali in prisrčno smejali, saj sta Tabaj in Zavadlavova spet dokazala, da se počutita na odru kot doma in da jima je zelo pri srcu gledališka umetnost.

Iva Koršič

Papeževa knjiga v slovenščini

Kmalu bo izšel prevod v slovenščini papežev knjige Na pragu upanja. Knjigo bo izdala Založba Mladinska knjiga. V prednaročilu stane 3.680 SIT.

PROSVETNO DRUŠTVO ŠTANDREŽ
KULTURNO DRUŠTVO OTON ŽUPANČIČ
prirejata

v soboto, 19. novembra, ob 20.30 v župnijski dvorani Anton Gregorčič v Štandrežu

Gregorčičevo proslavo

ob 150-letnici pesnikovega rojstva
Sodelujejo:
prof. Lojzka Bratuž, recitatorji, solopevci
in mešana zbor Štandrež in O. Župančič.

SKD HRAST - DOBERDOB
vabi na
predstavitve videokasete

Al'maraš kaj za me?

Posnetek scenskega koncerta na Borjaču pri Belotovih Župnijska dvorana v Doberdobi v petek, 11. novembra 1994, ob 20.30.

»Rdeče in črno«

»Berlusconi mi je simpatičen. Je odličan podjetnik. Gotovo je tudi zelo inteligenten mož... Berlusconi in Fini bosta dobro sodelovala, če bosta že vnaprej pozorna na to, da bosta gledala k istemu cilju... V Italiji se uresničuje politični eksperiment, ki bo lahko zadobil univerzalne razsežnosti.«
(Fidel Castro, Sette - Corriere della Sera, št. 28, 1994)

Umril je »don Vittorione« velikan dobrote

Skoraj neopazna je ostala smrt duhovnika Vittoria Pastorija, in vendar je bil to izredna osebnost. Umril je 2. septembra, star 58 let. Vittorio Pastorio je vodil uspešno restavracijo v mestu Varese. V času zadnjega koncila pa je prišel v stik z afriškimi škofi in spoznal, kako velike so potrebe v Afriki. To spoznanje je spremenilo njegovo življenje: zaprl je restavracijo in se lotil zbiranja pomoči za afriške ljudi.

Vittorio je bil pravi velikan, saj je tehtal 230 kg, toda teža ga ni ovirala pri njegovih načrtih. Verjetno je tudi njegova mogočna postava vzbujala pozornost, da so ljudje radi poslušali njegovo prepričljivo govorjenje. Njegova globoka vera je bila nalezljiva. Znal je pridobiti številne dobrotnike, kar mu je uspelo odposlati 91 tovornih letal, 56 tovornjakov s prikolico, 520 »kontejnerjev« pomoči. 250 afriških vasi je oskrbel z globokimi vodnjaki.

Pomoč je v glavnem zbiral v Piacenzi, pošiljal pa v Ugando, Ghano, Sudan, Angolo, Ciad.

Sprva je bil samo laik, potem ga je ugandski škof posvetil v diakona, pred nekaj leti pa je bil posvečen v duhovnika, vedno za škofijo v Ugandi.

Čudna so merila mnogih časnikarjev. Če se prehladi uspešen nogometar in ne more zaradi tega nastopati, je to takoj pomembna novica. Neverjetno uspešna dobrodelnost »don Vittorione-ja« pa ni zanimiva in toliko manj njegova smrt. Za nas pa je. SZ

Čestitke

Eleni, Damjanu in mali Jasmin se je pridružila drugorojenka Tamara. Ob srečnem dogodku čestitajo svojemu basistu pevci zbora M. Filej.

ZAHVALA

Zavod sv. Družine: društvu Sabotin se iskreno zahvaljujemo za velikodušnost, ki so jo izkazali z darovi zemlje ob zahvalnici minulo nedeljo.

ZVEZA SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE V GORICI
prireja

Cecilijanko

36. revijo goriških pevskih zborov, posvečeno 150-letnici rojstva Simona Gregorčiča.
Sodelujejo zbori iz dežele Furlanije-Juljske krajine, Koroške in Slovenije.

Gorica - Kulturni dom
sobota, 12. novembra, ob 20.30
nedelja, 13. novembra, ob 16. uri.

MLADI ZVOKI V JESEN 1994

Sedejev dom v Števerjanu - torek, 15. novembra 1994, ob 20.30: Oleg Galperin, violončelo; Luca Ferrini, klavir.
Občinska glasbena soba v Doberdobi - sredo, 23. novembra 1994, ob 20. uri: koncert v sodelovanju s Pihalnim orkestrom Kras iz Doberdoba, nastopa Ljubljanski kvartet klarinetov.
Komorna dvorana - Drevored 20. septembra 85 v Gorici - sredo, 21. decembra 1994, ob 20. uri: Mladi zvoki učencev SCGV E. Komel - Glasbeno srečanje od odprtju prostorov.

V nedeljo, 13. novembra, bo ob 16. uri v stolnici sv. Justa v Trstu

HVALEŽNICA

Maševal in govoril bo škof msgr. Lorenzo Bellomi na temo: Družina-žarišče novega upanja.
Združene pevce bo vodil Edi Race, otroški zbor Kresnice s. Karmen Koren.
Posebej vabljeni pevci, narodne noše, prinašalci darov!

ZAHVALA

Sporočamo, da smo 6. novembra izgubili dobro ženo, mamo, staro mamo in taščo

Zofijo Frančeskin, por. Juren

Pogreb je bil 8. novembra z mašo na Vrhu.
Vsem, ki ste nam izrazili sožalje in ste se udeležili pogreba, se najpristrčneje zahvaljujemo
mož Angel z družino in sorodniki
Vrh, 8. novembra 1994

ZAHVALA

MIR IN SLAVA VEKOMAJ
Tiho je odšel od tu ljubljeni mož, oče in dedek

Franci Bavzaž

Toplo te pozdravljajo vsi člani družin.
Pogreb je bil v sredo, 9. novembra, v Pevmi.

DRUŠTVO SLOVENSKE IZOBRAŽENICE v Trstu vabi v ponedeljek, 14. novembra, na srečanje s pesnikom TONETOM KUNTNERJEM. Srečanje bo v Peterlinovi dvorani s pričetkom ob 20.30.

SOŽALJE

Ob prezgodnji izgubi

Zdenka Spazzapana

izrekata družini globoko sožalje
uredništvo in uprava
Katoliškega glasa

Slovenski goriški skavti izrekajo občuteno krščansko sožalje članu skavtu Pavlu Spazzapanu in svojcem ob izgubi očeta Zdenka.

Sožalje

Ob težki izgubi dragega očeta Josipa izreka sožalje Jožku Grudnu in svojcem Mešani cerkveni pevski zbor župnije Zgonik.

DAROVI

V spomin na Zdenka Spazzapana darujejo uslužbenci tiskarne Budin za cerkev sv. Ivana 200.000 lir.

Za misijone: Marija in Franko Saksida darujeta ob krstu vnukinje Veronike 100.000 za misijonarja Ernesta Saksida in 100.000 za misijonarja Danila Lisjaka.

Za popravilo zvonov v Štandrežu: Robert Leon 50.000; Leda Pavlin 20.000; Anna Buffolini 50.000; druž. Zagaroli 50.000; N.N. Rojce 50.000; B.G. 25.000; Mocovi 50.000; Ančko 50.000; druž. Volčič 50.000; podjetje Tabaj F.lli s.n.c. 300.000 lir.

Za nagrobni spomenik gospoda Germeka: Marija Sonce 50.000 lir; Anica in Bruna Ciani 100.000 lir.

Za misijon p. Kosa: Danila Vidau in Pavla Novak 40.000 lir.

Peč. Za cerkev: družina Juren, v spomin na mamo Elo ob 1. obletnici smrti 100.000 lir.

Za obnovo zgoniške cerkve: ob krstu Petre Carli darujejo starši in sorodniki 200.000; ob krstu Urške Čebtron 100.000; v spomin na pok. Stojana Štrubalj Anica Budin 100.000; Štefanija Štekar 25.000; družina J. Simoneta za obnovo cerkve 50.000; Jožefa Kralj-Košuta 40.000; Ivanka Kralj 100.000 lir.

Za popravilo zvonov v Štandrežu: druž. Miotto 50.000; Franc Cingerli 30.000; Milka Nanut 100.000; Savina 50.000; Ernesta in Lučana Budal 200.000; Ana Černic 20.000; Karolina Brisko 20.000; Vera in Ivo 100.000; Matilda 20.000; Ema Lupin 60.000 lir.

KATOLIŠKI GLAS

Tednik

List je nastal po združitvi goriškega tednika »Slovenski Primorec« in tržaškega »Teden«. Prva številka »Katoliškega glasa« je izšla 2. februarja 1949.

Registriran na goriškem sodišču pod št. 5 dne 28.01.1949

Glavni in odgovorni urednik:

Dušan Jakomin

Izdaja: Zadruga Goriška Mohorjeva
Riva Piazzutta, 18 - Gorizia - P.I. 00480890318

Tiska: Tiskarna Budin

Riva Piazzutta, 18 - Gorizia

Letna naročnina v lirah:

Italija	55.000
Slovenija	55.000
inozemstvo	80.000
zračna pošta	100.000

Oglašni in osmrtnice: 1 modulo (5 cm višine v enem stolpcu) 45.000 lir + 19% IVA. Možne so sestave z več enako velikimi moduli, ne pa vmesne mere.

Član:

ZDRUŽENJE ITALIJANSKEGA PERIODIČNEGA TISKA

ZVEZA ITALIJANSKIH KATOLIŠKIH TEDNIKOV